

SOUTH-AFRICAN LIBRARY
16 MAR 1954

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

No. 11—Vol.—LII

FRIDAY,
12TH MARCH, 1954

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

A Christian Priest's Warning To South Africa

*How happy is he born
and taught that serveth
not another's will:*

*Whose armour is his
HONEST THOUGHT,
and SIMPLE TRUTH
his UTMOST SKILL.*

—H. Wootton.

—o—

*Teach us to look in all
our ends on THEE for
judge and not our friends;
that we, with THEE, may
walk uncowed by fear or
favour of the crowd.*

—Rudyard Kipling.

REV. K. B. HOLLOWES, Priest-in-Charge of the Springvale Natal Native Mission, writes in the current issue of 'The Vineyard' "In recent years one would have said that the attitude of the European towards his Black neighbour had, by and large, become more liberal and tolerant. I am sure that this is so among the English-speaking people, and I believe it is true of the Afrikaners-speaking as well.

"I am not suggesting that we have progressed far or rapidly. There are still considerable barriers to be broken down.

"It has come to me as rather a shock, nevertheless, to find implanted in the minds of some school children what one only describe as negro-phobia. Such an attitude can only have been implanted by parents, and possibly spread to other children at school.

"Respect breeds respect. Disrespect, on the other hand, is ten times as destructive as respect is constructive. To consider others is practical Christianity, and more especially when those others are in lowlier stations of life than oneself.

"Christian children should be taught to respect the servants of the home, and to have some consideration for them. We South Africans have a reputation of doing nothing for ourselves because we are trained to leave everything to the Native servants.

When a child refuses to pick up the toys it has left strewn around, and says 'The b—— niggers can do that—that is what they are here for,' it is a ghastly reflection on the upbringing of the child.

"A great deal could be done for race-relations in our country, for it is obvious that most of the hatred here is bred by pride, and its offspring, contempt. It is just that attitude which has come back upon the head of the settler in Kenya. "During a visit to that country in 1946 my father was appalled by the anti-Black feeling among the Europeans, which, he said was worse than anything he had known in this country; and in a letter written to me at the time, he foretold serious trouble unless the the European changed his attitude.

"That prophesy has been sadly fulfilled, and the situation here is rapidly developing along the same lines."

The
New India Assurance
Company Limited

for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
1919-1950
31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.			Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	: : : : :	Life Business in force	
Marine Premium	56,04,844		exceeds	54,34,00,000
Miscellaneous Premium	35,84,968		Assets exceed	15,36,00,000
Life Premium	2,88,79,302		Total claims paid over	17,95,00,000

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The

New India Assurance Company Limited

Cable & Telegraphic

Address :

"RUSTOMJEE" or
"NIASURANCE"

RUSTOMJEE (PTY.) LTD.

Directors : Sorabjee Rustomjee
Rustom Jalbhoy Rustomjee

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Phone Nos : 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.

74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

**EXPERIENCED,
RELIABLE
AGENTS
MAY APPLY**

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephone 2335.   Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110

LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

**BRADFORD CLOTHING
FACTORY**

Direct Importers and
Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor RAMBHAI D. PATEL

Branch:

CITY STORE

Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery,
Enamelware, Stationery, Drapery,
Crockery, & Wool.

Telegrams
"META" Brokenhill.

Phone 298.
P.O. Box 65.

MEHTA BROS.

(PROP. M. D. MEHTA)

Wholesale Merchants
and
Clothing Manufacturers

We specialise in
Manufacturing
**OVERALL
AND
BOILER SUITS**

Supplied To Trades Only

LIBERAL PERSPECTIVE

LABOUR'S NEW FRANCHISE POLICY

By C. W. M. GELL

ALTHOUGH the new franchise policy for non-Europeans recently announced by the Labour Party will win few immediate supporters among politically articulate Whites or non-Whites, it is nevertheless an encouraging document. Not only does it stand four-square against any diminution of existing franchise rights—here it has the threatened Cape Coloured vote and African representation in mind—but it is the first statement by any European party which publicly accepts the ultimate goal of universal adult suffrage.

"The Labour Party declares that as a matter of principle it accepts the universal franchise for all adult literate inhabitants." This historic affirmation of human faith ought to have been made by the Liberal Party, since adult suffrage is implicit in its twin policies of a common qualified franchise and universal compulsory education. But, having gone so much further than any other White party before them, the Liberals seemed to lose their nerve at the logical implication of their programme. Perhaps they will now take courage from Labour's public stand.

Nationalists and conservatives within the U.P. will doubtless rejoice that this skeleton in the cupboard has now been bared. Incessantly they have claimed that any breach in the barrier of White prescriptive rights must lead to universal suffrage and "the swamping of Whites by the overwhelming non-White majority." But this argument, although it has enormous, immediate electoral appeal to a virtually all-White electorate is embarrassing to progressive opinion only as long as its logic is denied. Once it is freely admitted as an inevitable goal and the only alternative to creating a siege-economy to preserve our present privileges, it will eventually recoil upon the heads of those who now exploit it electorally. And, among the enormous majority of South Africans who reject the siege mentality, the debate becomes a question of time and pace on the path to a common goal. These matters can be discussed among Europeans and non-Europeans, heatedly and passionately at times, but without that desperate sense of hopelessness which clouds a South African horizon overhung by the "permanent and not man-made differences" postulated by

Nationalists as distinguishing the several branches of the human family.

In addition to defining our goal, Labour has performed a great service in offering its actual proposals for extending the non-European franchise as merely the first steps in a "transitional programme which will be subject to such revision as the progress of the non-European in the cultural and industrial spheres may justify." It is as well to face the fact right away that politics knows no "final solution." We need to shed the ostrich attitude of 1936 which still seems to dominate certain sections of the U.P.

However, Labour's actual proposals—the extension of the Cape Coloured and Asiatic vote to the three northern provinces, 3 Indian Representatives for Natal and 7 African Representatives for the northern provinces, extension of elected Senate representation, removal of the disqualification against non-Europeans becoming M.P.'s and Provincial Councillors, limited municipal representation—are more complicated and less advanced than the Liberals' common roll. No doubt, Labour hopes that White voters will be less alarmed and the non-European opposition slightly mollified by the promise of better things to come.

But it will require time for the at present implacable attitudes of both sides to modify. This is not to condemn the initiative of both Labour and Liberal. Indeed, they are doing an indispensable job, thinking aloud on behalf of the whole White population, a job which the vested interests of the major parties virtually precludes them from undertaking. Whites have yet to learn that progressive partnership does not necessarily bring all the perils they imagine so vividly and that it is an infinitely preferable alternative to perpetual, active hostility.

Non-Whites, on the other hand, will see no immediate point in abandoning their emotionally satisfying slogan of "adult suffrage now," when neither Labour nor Liberal is likely to form a government in the foreseeable future: Such concessions to reasonableness as agreement to accept the extension of the franchise in stages cannot publicly be made by non-European political leaders—lest they be supplanted

by more radical and less responsible elements—until a liberal-minded government is almost in sight. When that still distant day dawns, they are likely to prefer a qualified common roll which automatically admits individuals as they attain the set

standards, to communal representation with all its mischief in promoting sectional politics and its dependence for the next advance on Whites recognising that "the progress of the non-European" as a group deserves a further revision of the franchise.

UNION AFRICAN'S VIEW OF RACE CONFLICT

THE letter quoted below was not sent direct to the Editor, but was respectfully addressed to a leading Bulawayo resident, who has made it available. For obvious reasons the name and address of the writer cannot be given, but his comments of the outlook of an educated African in the Union are worthy of reproduction.

"Here in the Union there is tension between the Nationalist Government and the African (Native) people. I have just returned from a congress, and during its deliberations it became clear to me that if the present situation of mistrust and misunderstanding is allowed to continue, it will have catastrophic results for us all. In Johannesburg there are large native areas called the Western Areas, comprising Sophiatown, Martindale and Newclare, where African people have lived for many years and where they have freehold title to plots or stands. Now the Dutch, through the adamant and unrealistic Minister of Native Affairs, Dr. Verwoerd, say these people must shift, and that in the new area where they will be settled (Meadowlands) they will have a 30-year lease; because, in the opinion of the Union Government, urban native people are only in the towns as guests."

"But, strangely enough, the demand for native labour, brought about by the constant establishment of new industries (factories) makes it crystal clear that the only reasonable policy in South Africa is one of economic integration. And in any opinion, and that of informed people, to prevent a further deterioration of race relations, urban native people ought to be given security of tenure in the towns. The system whereby urbanised native people must be perpetual rentpayers is not only intolerable but also inhuman.

"Apartheid is definitely unacceptable to native people; because it is a policy of discrimination against native people and the English people who reside in South Africa. The Dutch hated the English intensely. I cannot understand that seeing that England has always treated the Afrikaners so handsomely,

"It does seem to me that until we all learn to appreciate the other man's point of view before pronouncing our condemnation upon him, White civilisation is doomed. For is it not true that here in the Union much trouble has already occurred and in certain instances precious blood shed, only because each would not see the other's viewpoint. After all, we are all made very differently and we do not see things in the same light. If man realised this great truth there would be little misunderstanding and much less bitter strife in the Union of South Africa today.

"Speaking at an annual meeting of the South African Institute of Race Relations, Professor Edgar Brookes (ex-Senator) condemned the policy of Apartheid. He related the story of two Dutch brothers in the Transvaal, which took place in the old days of President Paul Kruger.

"The father of the two men died without leaving a will. He left a farm to his two sons, who could not agree on how they should divide it. Eventually they decided to consult the President. He agreed to help them.

"He asked them to bring a map of the farm, showing the rivers, forests, hills, good and bad ground, etc. The two brothers were Jan and Klaas, President Kruger asked Jan, the elder, to divide the farm and thereafter to allow his younger brother, Klaas, to have the first pick.

Now, said Professor Brookes if apartheid meant that Dr. Malan and his Government would divide up the country and then ask the natives and other non-Europeans to have the first pick, than he (Professor Brookes) would support apartheid. But since apartheid means that Dr. Malan and his Government not only divide the land but also have the first pick, he could not support that policy."—Bulawayo Chronicle.

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:

9 Adams Arcade,
40 Market Street,
Johannesburg

UNO COMMISSION ON S.A.

THE UNO Commission on the racial situation in South Africa has invited experts in a number of socio economic fields to contribute to a survey of the international problem of colour discrimination in order to suggest how the problem in South Africa may be resolved.

It has also addressed an urgent appeal for co-operation to the Union Government, requesting permission to make a factual tour "in its deep desire for objective opinion and impartiality."

This fresh approach to its work was revealed at a Press conference by the chairman, Mr. Hernan Santa Cruz (Chile). He said the commission, set up in December, 1952, and hitherto ignored by the Union Government, was "more optimistic this year" that the problem would be solved.

The commission considered that its primary obligation was to attempt to obtain the co-operation of the Government of the Union of South Africa.

This co-operation was essential, he said, because it would enable the commission to visit the country and make direct contact with the subject it was studying, and thus produce better-founded opinions than those which result from indirect evidence.

Mr. Santa Cruz said the commission had communicated with the Union Government on February 25 asking "the closest and most extensive co operation possible," and suggesting a visit to South Africa, "subject to whatever safeguard might be desired."

The letter also said that the commission "agrees in advance to every possible form of co-operation in its deep desire for objective information and for impartiality. It will favour the simultaneous use of all forms of co-operation"

The letter "notes with interest that the representative of the South African Government stated in the General Assembly that many errors of fact could be pointed out in the commission's report.

"Being unreservedly anxious to deserve intellectual honesty and to show an uncompromising respect for scientific truth, the commission hopes that the South African Government will see its way to addressing to the commission the correction of facts considered desirable by the Government.

"The commission pledges itself to consider with all the care which the search for truth deserves any such corrections which the South African Government might address to it."

Mr. Santa Cruz said that the commission now had a much more precise mandate than was conferred upon it by the General Assembly in 1952.

"This time it must report in regard to the development of the racial situation with very special reference to Article 14 of the Charter."

This article says in part that "the General Assembly may recommend measures for the peaceful adjustment of any situation, regardless of origin, which it deems likely to impair the general welfare or friendly relations among nations."

"The commission has considered it convenient to ascertain up to what point and in what measure or in what direction the policy of segregation has influenced and continues to influence the stability and economic development of the Union of South Africa," said Mr. Santa Cruz

Publisher's Notice

Owing to our machinery being under repair and other unavoidable circumstances we regret to state that our next week's issue will not be published.

Manager,
'Indian Opinion.'

"This has importance, because the result of such a study might, in turn, influence the solutions that might be proposed at the internal level.

"The study will be made by an expert economist of high technical and moral qualifications, appointed by the secretary-general of the United Nations."

Mr. Santa Cruz said the commission had also requested the co-operation of the International Labour Organization for "whatever facts the organisation might have of the effects of a policy of segregation on a general employment policy that should utilize the various ethnic groups for the industrial and agricultural development of the Union of South Africa."

The Assembly had also asked the commission to "suggest measures which would help alleviate the situation and to promote a peaceful settlement," said Mr. Santa Cruz.

This was "a great responsibility and a difficult mission," he said, and the commission had believed it necessary to

(a) ascertain beforehand what are the measures aimed at solving the racial conflict proposed in the Union of South Africa itself by

different political groups, the most important scientific and social institutions, writers, scientists and other prominent personalities.

(b) study which are the measures that have helped other countries to eliminate, lessen or correct racial conflicts and discrimination, in order to see if some useful experience might be found therein.

In order to achieve these two objectives the commission had adopted various measures. It had requested the secretary-general to gather together whatever documentation exists in regard to this matter.

It had requested the two most important institutes that study racial relations in South Africa—namely, the South African Bureau of Racial Affairs (SABRA), and the South African Institute of Race Relations, to give their opinions as to the measures that might be adopted to solve the situation and improve inter-racial relations, and the form through which international co-operation and the United Nations in particular might contribute to "alleviate the situation and promote a peaceful settlement."

The commission has also requested Unesco and the Inter-American Indian Institute to inform it of their experience, and had also addressed similar communications to all member States.

Finally it was agreed that an expert on sociology and anthropology—a specialist in racial questions—make a report for the commission in regard to which are, in his opinion, the most efficient methods employed by countries in different geographical zones to eliminate racial discrimination, conflicts or tension among ethnic groups with positive results.

This expert would be appointed by the Secretary-General.

"The commission hopes that these measures will permit it to present to the General Assembly suggestions based on the reality of the situation in the Union of South Africa, and on world experience.

The commission had held a series of private meetings and it would meet again in Geneva, probably on June 23.—Sapa.

Mr. Nehru Calls For Self-reliance

The Indian Prime Minister, Mr. Nehru, said last week in New Delhi that India must not lean on "crutches made by others." It was becoming increasingly clear that real progress could only be achieved by an independent and self-reliant India, he said. Crutches made by others could not lead to progress. "The Government of India does not think in terms of isolation, but it is better that progress should be slow than dependent on others," Mr. Nehru said.

SUNBEAM

gives a lasting shine!

Housewives realise that cheerful and clean-looking homes make for contented and happy living... and Sunbeam gives a brighter, more lasting shine! With such ease a *little* Sunbeam spreads over a *large* area, quickly giving a lasting shine to floors and furniture.

It is easier to work with, shines brighter, lasts longer!

FOR BRIGHTER FLOORS
AND LIGHTER WORK
Always ask for

SUNBEAM POLISH

Shines... and shines... and shines

AFRICAN VIEWPOINT

STRAUSS PROPOSALS UNACCEPTABLE

By JORDAN K. NGUBANE

ONE very good reason why the African opposes segregation is that it tends to keep the peoples of South Africa ignorant of one another. One of the causes of friction between Black and White is White ignorance of what goes on in the non-white communities. This was graphically illustrated in Parliament recently when Mr. J. G. N. Strauss, leader of the official Opposition, announced that his Party proposed reviving the defunct Natives Representative Council and giving it a little legislative and executive power.

I am surprised that quite a good many editors and journalists on the white side have had so much to say singing the praises of the Strauss speech. It certainly had a major merit: that at long last the United Party leader made a commendable effort to summon a little more courage to tell Malan and his gang that the United Party is definitely against apartheid. The most important thing is that the United Party has at last had the nerve to say it is different from the Malanites.

Otherwise the speech had very little to give the non-European hope for a secure future.

To return to the N.R.C., Mr. Strauss proposed reviving it and giving it wider powers than those it had when the Africans declined to operate it. It might be said, well in advance, that no African with any sense of honour or with any influence in the community, will stand for election for purposes of operating the Council.

There are quite a number of good reasons for this. The first and one of the most important is that the Strauss proposals, like the Smuts proposals in 1947, miss the entire significance of the African people's agitation for reforms. What we want today is not a crumb here and another there; we want to participate actively in the government of the land.

It has been said that the Natives Representatives Council will give us self-government in the so-called Native Areas. That should not deceive anybody. The revived N.R.C. will serve the purpose merely of carrying out policies passed either by a Parliament which is hostile to the African; or provincial councils which are not in sympathy with African aspirations or the Governor-General who does not have a single

African to advise him on what is good for the African. The type of rule under which we Africans live is almost an absolute dictatorship. The revived N.R.C. will serve merely to carry out the decrees of this dictatorship. We are in no mood to co-operate any longer in this sort of thing.

The second is that Mr. Strauss comes forward with a solution about which he himself is in doubt. In his much-publicised speech, he admitted that he did not think the 1936 legislation was the best wisdom. That was a polite way of saying that it did not solve anything. For him to come with something which he himself has condemned in advance and come around to tell us that we would do well to accept it, is, to say the least, not to appreciate the real issues at stake in the whole affair.

Thirdly, we reject the concept of a State within a State implied in setting up legislative and executive institutions specifically for the African. For one simple reason: they are not a too honest means to run away from facing the crucial issue of sovereignty. Although these institutions will be set up, there is no intention at the back of the Whiteman's mind to recognise the African's right to sovereignty. Our own view is that it is time people recognised the fact that we are determined to exercise that sovereignty as South Africans. We do not want to exercise it in separate little states of our own; we want to exercise it collectively with the other South Africans through Parliament. That is one reason why the franchise is priority number one.

To delay a settlement of the sovereignty issue is merely to pile up racial dynamite. To propose sops like the N.R.C. is to ask us to take more circuitous routes in the wilderness when we see our goal clearly. We want a fair share in the government of the land so that political madmen and adventurers will no longer be in the position to do with us the sort of thing they intend doing to us at Sophiatown. Our only guarantee that we shall never again be physically ruined as the government of the day plans we should be, is to ensure that we have the franchise; that we sit in Parliament and use our vote against laws which might harm us. That is the only protection available to us, short of a revolution.

I believe in non-violence and peaceful moral and other pressures as aids to peaceful negotiation. For this reason I do not want a violent revolution. It might do harm where we might have to be called upon to waste too much time repairing the damage done. Already the people of South Africa go about with too many wounds gaping in their soul. I would not like to see more inflicted. And the safest way to get to my goal is to have the franchise.

Our own view is that the African does not have a distinctive destiny of his own away from the other South Africans. Nor do we admit that any race here has its own distinctive destiny apart from others. We all have a common destiny because South Africa belongs to us all. For this reason we cannot allow anybody to set us on the path to a separate destiny—because such a path is a blind alley. We reject the concept of the N.R.C. in advance because it leads nowhere. At the very best it reinforces the notion of a separate destiny for the African. We are South Africans like everybody first and everything afterwards.

The Strauss speech was remarkable for the way in which

it was out of touch with reality; that is, in the way in which it did not face up to the realities of the situation as it was vague. Now, who knows precisely what integration means? Does it mean the recognition of the African as a worker under the Industrial Conciliation Act and the consequent abolition of the Pass system?

I want to be fair to the United Party. Mr. Strauss did say that his Party would soon set up committees to work out the details of integration and caste it in a form to enable the national congress of his Party to come out with something concrete and definite. We can neither discuss nor reject what has not been formulated. This aspect of Mr. Strauss's policy speech should be left to the time when the details shall have been made public.

The NRC proposals, however, are in quite a different category. Here, concrete suggestions have been made and we have the right to say what we think of them. Quite frankly we do not want the Natives Representative Council revived. On the contrary, we want seats in Parliament, in the Provincial Councils and in the municipal councils,

DHIRUBHAI P. NAIK
Travel, Insurance & General Agent

Book with us for your travelling by Air, Sea or Land either to India or to any part of the world.

All types of Insurance—Life, Fire, Burglary, Riot, Storm, Accident, Plate Glass, etc.

Consult Us Free of Charge For Your Income Tax, Personal Tax, Writing Of Your Books, Trade Licences, Revenue Clearance Certificate, Passports And Immigration Matters.

Representative: National Mutual Life Assn. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Telephone: 33-9033. 29a Commissioner Street, JOHANNESBURG.

LUXURY
and TOURIST
SERVICES
EVERY
MONTH
from

NAIROBI
TO INDIA & PAKISTAN
AIR-INDIA
International

88 Dalisbury House
5 Smith Street, Durban
P.O. Box 1855.

Details from I.A.T.A. Airlines and Agents.

**—ATTRACTIVE—
SAREE MATERIALS**

Self Striped Georgette Crepes 45" Green, White, Pink, Sky, Lemon 4/11 yd.	Coloured Georgettes 45" All Shades 3/11 yd.
Self Check Fancy Volles with Block Designs 45" 4/11 yd.	Spotted Georgettes 45" Latest 4/6 yd.
Fancy USA Floral Volles 38" 4/11 yd.	Embossed Georgettes 45" Basket Design 6/11 yd.
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.	Georgette Jari Work Sarees £4-10-0 each
Floral Bembergs 45" Red, Gold, Green and Blue Designs 4/6 yd.	Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0 each
Bordered Georgette 45" All Shades 3/11 yd.	Benares and Tinsel Jari Borders Big Range In Stock

BLOUSES

Chinese Embroidered Satin and
Georgette Blouses and Latest
Slippers 8/11 each.

CHAMPALS !

Plastic Fancy Tops with Heel
Size 3 to 7 18/6 pair
Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples:

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

**Latest Records And The Cheapest
In Our Stock**

		s.	d.
Allbella	6 Records	46	6
Ann	5 "	38	9
Awara	5 "	38	9
Do-Bhai	5 "	38	9
Deedar	5 "	38	9
Afsana	5 "	38	9
Jaal	5 "	38	9
Hamlog	4 "	31	0
Baazi	4 "	31	0

Packing 3/6 Extra

Film Song Books in Gujarati 9d each.

Albella, Ann, Awara, Baazi, Hamlog, Poonam, Sanam,
Afsana, Deedar, Jaal, Papee, Balju-Bawre, Anarkali Babul,
Foot Path, Raag Rong Babul Malhaar, and Many others.

Obtainable at :

**BHARAT MUSIC
SALOON**

AND BOOKSELLERS

Phone: 26070

286 Grey Street, DURBAN.
(Corner Grey and Lorne Streets)

FOR...
**RUBBER STAMPS
AND
PRINTING**

CONTACT

**STANDARD
PRINTING PRESS**

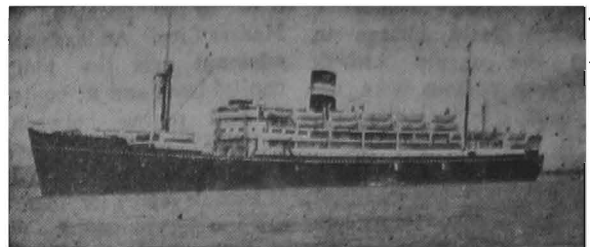
GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala arriving March 29. Sailing April 3.
for Bombay

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow
Fever inoculation requirements and obtain certificates from their
nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from
private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without food	£75-15-0
Second "	"	"	50-13-0
Inter-Class	"	"	34-3-0
Unberthed (Deck)		without food	21-3-0

Muslim Special Food £11-10-0 Ordinary Food £4-17-6
Hindu Special Food £10-3-0 Ordinary Food £4-5-6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can
be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be
permitted to keep on deck with them more than one bed-
ding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

S.A. CONGRESS OF DEMOCRATS

The following in the text of a memorandum on trading licences submitted by the South African Congress of Democrats, Somerset House, Fcx Street, Johannesburg, to the Commission of Inquiry into the system of Local Government, Transvaal:—

1. This memorandum, in reply to matters raised in "Circular No. 1, Licensing" issued by the Commission, is presented by the South African Congress of Democrats, a national body with headquarters in the Transvaal. The organisation speaks on behalf of a substantial membership of citizens, overwhelmingly European, who subscribe to the ideals of the Universal Declaration on Human Rights adopted by the United Nations General Assembly, and who uphold the cause of equal rights, opportunities and a democratic way of life for all South Africans.

2. We consider that trading licences should not be, and are not a privilege in the gift of the local authority, to be given or refused at will. Every citizen has the right to occupy his talents and his capital in any trade or profession of his choosing. The granting of power to local authority to refuse him a licence to do so, can be justified only as a means of ensuring that trade is carried on in suitable and hygienic premises, in a manner which does not create a nuisance in the neighbourhood, and in a way which safeguards the public health. Once these requirements have been met, the issue of a trading licence should follow as automatically as in the issuing of motor vehicle licences to any vehicle which has complied with a test of roadworthiness. Should any consideration other than these be allowed to influence the granting of licences, than the process of licensing is laid open to abuse, and will eventually become a political or economic weapon in the hands of a single party or group.

We therefore recommend: That the Commission find that the granting of trading licences be automatic, subject only to the applicant's compliance with bona fide requirements of local and provincial public health and town planning authorities.

3. In the light of this general principle we append the following answers to questions set out in the Commission's "Circular No. 1: Licensing"—

Question "d": We consider that the only effective way of ensuring the rights of citizens

to free participation in their chosen trade, is to provide all applicants for licences with the full protection of justice and the Courts of law. We consider that fair and equal treatment of would-be businesses can only be effectively guaranteed against bias, prejudice and unwitting error of judgment by local authorities, if their right of appeal to the Courts of the country is guaranteed.

We therefore recommend: That all applicants for licences be entitled, as of right, to appeal to the normally constituted Courts against decisions of the licensing authorities.

Question "e": We are entirely and strongly opposed to the idea that local authorities be permitted to discriminate in the issuing of licences on the grounds of race. We consider that the idea that a trader should cater only for persons of his own racial group has been assiduously fostered by certain European interests over a long period, as a means of enabling them to take possession of the rivals' lucrative and hard earned established business. Such ideas are rejected by every civilised country in the world. Furthermore, it follows logically that this principle, once accepted for mercantile trade, should be extended to cover farmers, manufacturers and professional people; once these groups are to choose their custom from their own racial groups only, chaos in our economic life and eventual breakdown are certain. If this principle is not proposed to be carried to its logical conclusion in all fields, but is restricted only to trade, it can be regarded only as a sordid attempt to enrich one racial group at the expense of others.

The refusal of licences on the ground that the business is likely to attract customers of a different racial group than that which predominates in any particular area, is equally indefensible. It would effectively prevent all minority groups from participating in trade.

We therefore recommend: That all racial bias, discrimination or differentiation in the issue of trading licences be specifically prohibited by law.

Question "j": We consider that licensing committees should not consist exclusively of city councillors. Under present conditions, town and city councillors are exclusively Europeans, and elected exclusively by the European community. We regard it as impossible for such bodies to act fairly and

without prejudice, conscious or unconscious, towards the non-European community in the issuing of trading licences under conditions of fierce trading rivalry. Since the principle of placing the issue of trading licences in the hands of town and city councillors springs from the desire to allow elected representatives of the local population to supervise the amenities of their locality, we urge that the principle of representation on licensing committees be extended to the voteless non-European community on an equal basis. In almost every Transvaal town and village, the non-European population constitute the majority of the consumers and have substantial trading interests of their own.

We therefore recommend: That licensing committees be composed of town or city councillors, together with directly elected representative of the non-European adult community, that people of all racial groups of local residents be eligible to be candidates for such direct election.

FOR SALE Makan Shoe Store

The old establishment situated in the heart of Vrededorp (Johannesburg) with modern fittings and fixtures and a 99 per cent European clientele. Heiress leaving for India. Premises consists of two shops operated as one and two flux. Present stocks approximately £7000 all clean stocks branded lines. For further particulars please phone or call at the following addresses: Executors testamentary of the Estate of the late Deyn Mikan.

(a) Mr. M. Jajbhay 21(b) Delany Street, Vrededorp. Phone 351757.
(b) Mrs. Amba Nagar 61B Delany Street, Vrededorp. Phone 352800.
(c) Mr. R. C. Patel, Phone 33-3716.

Bookkeeping is your stepping-stone to commercial success. Learn by The School of Accountancy's famous home study methods, proved by 11 years of successful educational service. The successful way to efficiency in bookkeeping.

Full particulars from:

The School of Accountancy, P.O. Box 4592 (Z), Johannesburg.

Oh! and one last bit
of advice . . .

For your personal use, an antiseptic is recommended. With 'Dettol' for example, you can't go far wrong. Not only is it a most effective antiseptic, but it is gentle on delicate tissues. It does not stain or leave ugly marks.

DETTOL
REGD.

Reckitt & Colman (Africa) Ltd., P.O. Box 1097, Cape Town.

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Bombay, February 17.

HEAVY polling ranging from 60 to 95 per cent. is reported from the 20 constituencies that went to the polls in the elections to the Travancore-Cochin State Assembly on Monday, February 15, the first of the six polling days in the State. Nearly 80 per cent. of the 8,26,874 voters are believed to have cast their votes during the day.

Both the Congress and the Leftist parties claimed initial success in the elections which are being fought bitterly as a trial of strength between the two groups.

Polling was peaceful and no untoward incidents took place. Women turned out in full force and at some places outnumbered men.

The elections would be completed by February 26 and the results would be announced early in March.

Another State having to face the general elections is Pepsu, where the elections will take place in the next few days. Mr. Nehru has completed the tour of that State. As in Travancore-Cochin, in Pepsu State Legislature, no single political party was in absolute majority. The communists and communalists like Akalis had joined hands to form a Coalition Ministry in that State. They were able to form a non-Congress Government, the first of its kind in any State. But this heterogeneous coalition, with diverse aims and objects of each party, was ridden with dissensions. Mismanagement and corruption were rampant in every department. There was great outcry against such state of affair and consequently the President had to take over the administration of this problem State situated on the border of Pakistan.

Ranged against the Congress, which alone has put up candidates for all the sixty seats, are about 33 candidates belonging to the Akali right wing, led by Master Tara Singh, 22 candidates of the Akali left wing under the leadership of Jathedar Sampuran Singh Raman and Sardar Tara Singh who are allied with the Communists in the Democratic Front, 11 Communists, 4 Socialists, 11 Jan Sanghis and 139 others, including 17 or 18 claimed by Sardar Gyansingh Rarewala's National Front, which has a

firm alliance with the right wing Akalis.

The Congress feels its chances of forming the next Government are very high. Many of its workers in the field have reported that even in areas which returned Akalis in the last election, the sturdy, hard-working peasantry are beginning to respond to the appeal of the Congress. The people, they say, are particularly thankful to the All India Congress leadership for the improvement of law and order situation due to President's rule and expect much from the Bhakra Naugal Project. In the context of probable American military aid to Pakistan, the public appreciated Congress argument that the electorate should "strengthen the hands of Nehru." The Congress also expects to benefit substantially by the splitting of votes in many key constituencies among the opposition, and in particular between the right wing Akalis and left wing Akalis and other nominees of the Democratic front.

Those who are canvassing for the Akalis on the other hand have reported that Master Tara Singh's popularity in the country-side has not lessened in any way. If anything, they say, the Akali hold is stronger today than before. "Formerly we had to explain why we should have a Punjabi speaking province," said one Akali spokesman, "now every one realises the issue at stake." A special effort is being made by the Akalis to reassure Hindus of Pepsu that in a Punjabi speaking State their interests would be fully safeguarded as they would constitute fifty-five per cent. of the population.

According to not only Akalis but many other Sikhs as well, Sikhs constitute sixty per cent. of the population of Pepsu, although according to the 1951 census out of a total population of over 34.93 lakhs the Sikhs number 17.27 lakhs as against 17.04 lakhs of Hindus and nearly 56,000 Muslims.

While the right wing Akalis state repeatedly that the differences between themselves and their former colleagues who separated from the parent body are purely personal, the left wing Akalis emphasise that they have fundamental ideological differences with the Tara Singh group. The right wing

Akali organisation is as reactionary as Congress.

Members of Raman group, although now allied with the Communists, are not, however, Marxist and political observers feel that they will not be able to retain indefinitely a "middle position" between the Communists and the Akalis. If the present trends continue, it is felt that ultimately the Raman group will be absorbed by the Communists. The immediate demands of the Raman group include extensive land reforms, abolition of the institution of Rajpramukh and the creation of a Punjabi speaking State.

The Communists view the Pepsu scene with satisfaction. Their attitude towards the Congress and right wing Akalis is one of "heads I win, tails you lose." Communist election strategists say that if the Akalis of Tara Singh group are defeated by the Congress, it would be the end of Akali influence in Punjab and Pepsu and the Communists would be able to face the Congress as the only alternative party.

The Communists allege in their propaganda that the Congress has given at least fifteen tickets to ex-rulers, relations of Princes, big landlords and other representatives of the "old order" and that the Congress has now lost its mass character in Pepsu.

Sardar Gyan Singh Rarewala, former Chief Minister of the State, occupied a peculiar position in Pepsu politics. His alleged influence in the choice of Akali candidates was one of the reasons that led to the breakaway of the left wing Akalis. He himself is contesting as an independent candidate like other members of his National Front but his wife is standing on the Akali ticket. The majority of his National Front candidates are Hindus contesting in the Hindi speaking areas, which will fill about one fourth of the seats in the Assembly. The National Front expects dissident Congressmen and other anti-Congress organisations to campaign for it in Hindi speaking areas while the Akalis of Tara Singh group will help it in its campaign in Punjabi-speaking areas.

Calcutta is again in the news. About 25,000 school teachers of West Bengal went on strike from February 10, demanding more pay and dearness allowance. Hundreds of teachers of Calcutta started round the clock squatting near Raj Bhavan (Government House.) The strike and squatting were peaceful,

until February 15, when at midnight the Police arrested nearly 300 teachers. This proved to be a signal to the leftist political parties which were simply waiting to take advantage of the trouble. On the evening of February 16 these political parties, prominent among them was the Communist Party, took out a procession and then the real trouble started. The processionists attacked policemen, burnt buses and trams and looted shops. The police had to open fire to disperse the rioters. At night military help was requisitioned and the situation was brought under control.

The Government of Bengal have conceded the demand of teachers for more dearness allowance, but is not prepared to increase the salary scales due to financial stringency. However, the Government have announced their decision to appoint a Commission to investigate the present state of affairs of the secondary schools and the teaching arrangements therein. According to an official communique, this Commission would have a wide field of investigation. On the basis of its recommendations the Government will try to recast the whole scale of emoluments to the teachers. If the funds do not permit the West Bengal Government to do this, they will approach the Government of India for necessary finance.

The Government of India will shortly formulate proposals for comprehensive educational reform with a view to raising the status of teachers at all levels and providing jobs to at least 5-lakhs more educated unemployed in the country.

The Government are now considering a scheme prepared by Shri Humayun Kabir, Secretary, Union Education Ministry, and final decision will be taken after views of State Governments are obtained.

The draft scheme envisages an annual additional expenditure of Rs. 35 crores primarily on raising the salaries of teachers in universities, colleges and primary and secondary schools.

Shri Kabir has pointed out in his scheme that a national system of education requires about 27 lakh teachers at elementary education level alone as against 5 lakh we are now having. He has stated that if at least another 5 lakh teachers were employed, unemployment among educated would disappear.

The scheme suggests that the salaries offered to university and college teachers must be at least comparable to those in other

administrative services; those in secondary schools to provincial executive service and those in primary schools to subordinate executive service. Shri Kabir has estimated that the Government would have to spend over Rs. 30 crores. It is also suggested that head masters of elementary schools must get at

least Rs. 200, so that capable young men are attracted to the profession. As these scales cannot be implemented immediately, Shri Kabir has suggested an increase of Rs. 20 in the salaries of secondary and primary teachers to start with which means an additional burden of Rs. 13.5 crores.

Things In General

Return Of Famous Indian Magician

Not since the days of Dr. Nicola and Houdini is so much interest being displayed by the Indian community in a magic show as they are showing in the forthcoming show of the Great Kardani. Kardani will always be remembered by local audiences for the sensation he caused a decade ago in this country when he first introduced the Yogi Death chest. Through there were many imitations, none could come anywhere near his original illusion for mystery and thrills. He has many new and baffling items for audiences this time. Among them are the levitating of a human body in mid air. This will be done exactly as it is done by the Lamas and Yogis in Tibet. No cloth or covering will be used. The audience will have full view of the entranced medium at all times. To prove that there is no suspending rod of any sort he will pass a hoop over the body. Another item to be shown will be the decapitation of a lady's head. The highlight of the show should be cutting the woman in half. There will be no cover ups or boxes used. Here for the first time in this country a woman will be cut in half in full view of the audience. Kardani has been very fortunate in procuring a Circus artiste, Rani as his chief assistant. She will also play with and handle deadly reptiles of the jungle. Kardani appears for two nights only Monday 15th and Tuesday 16th March at the City Hall, Durban.

First Brahman Wedding In South Africa

One of the outcomes of the present Government's ban on importation of new Indian women from India has been that a wedding ceremony, first of its kind, has taken place among the Brahmins of whom there are only a handful in South Africa. The parties wedded last Sunday March 7, at the Mahatma Gandhi Hall, Lorne Street, Durban, were Dr. Shan-

kerlal H. Thaker, son of Mr. and Mrs. H. A. Thaker, old residents of Durban and Miss Jayagrani, granddaughter of Mr. and Mrs. Girjashanker H. Bhatt, also old residents of Durban. Mr. Bhatt who is a well-known priest has officiated on hundreds if not thousands of marriages in Natal. Dr. Thaker has just returned from India after completing his medical course at the Madras University. A Tea Party was given in honour of the wedded couple by Mr. and Mrs. H. A. Thaker on Monday night at the Mahatma Gandhi Hall. Mr. Ashwin Chaudree acted as M.S. and congratulatory speeches were made by several speakers before a gathering representative of men and women of all sections of the Indian community. The Sarojini Orchestra gave an interesting musical entertainment.

Thanks

Mr. Ramanlal Dullebh of Port Elizabeth wishes on behalf of himself and members of his family to express his sincere thanks for the many floral tributes and messages of sympathy received from various parts of the Union and outside during their sad bereavement caused by the passing away of their beloved mother.

Distin's Winter Price list of all Winter and Spring varieties of Bulbs, Flower and Vegetable Seeds. Free copy posted upon request to Distin's Seeds (Pty) Ltd., Box 2060, Johannesburg.

Cuticura

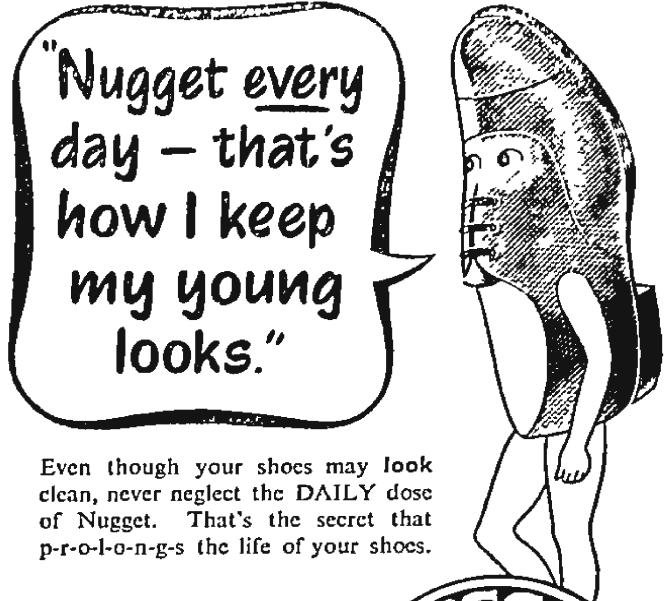
ANTISEPTIC OINTMENT

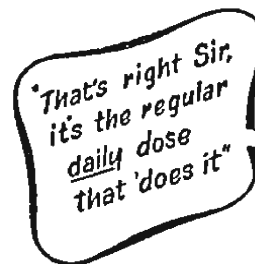
FOR SAFETY'S SAKE

A break in the skin is a 'way in' for germs! Apply Cuticura Ointment—quickly. To rapidly restore skin health. To combat infection. To allay soreness, and to keep the injury clean and comfortable while it heals.

FOR CUTS AND SCRATCHES

Even though your shoes may look clean, never neglect the DAILY dose of Nugget. That's the secret that p-r-o-l-o-n-g-s the life of your shoes.

There's a Nugget Shade for every shoe that's made!

Cable & Tel. Add.: "HARGYAN".

Phone 29368

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

1557 Warwick Avenue
DURBAN.

BOOKS FOR SALE

Key to Health—Gandhiji	1	6
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Public Finance and Our Poverty—Gandhiji	8	0
Hindu Dharma—Gandhiji	8	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.1)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahudev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from

C/O INDIAN OPINION,
P. Bag, Phoenix, Natal.

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting
Sweetmeats.

For nearly half a century we are leading in the
manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)

Corner Grey and Victoria Streets

DURBAN.

Phone 23414.

Tel. Add. 'KAPITANS.'

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General
Commission Agents

10 Peking Road, Kowloon, HONG KONG.

Special attention is paid
to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?

Have you provided for your dependants?

Prepare for the future

Life Insurance gives peace of mind for the unknown
future.

Insure with "THE OLD MUTUAL" your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has
best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760.
JOHANNESBURG.

Phones:— } Business 33-0711
              } Residence 33-5961

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

—CO. LTD.—

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—

Direct Importers.

**47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.**

Phone 53.

Telegrams 'SOLANKI.'

P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in
the following:

Silks, Drapery, Toilets, Per-
fumes, Curios, Fashion Goods
and Jewellery, Wide Range of
Indian, Persian and Chinese
Carpets.

Stockists of well-known branded
Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE

Where Quality and Service
are Paramount.

Luanshya,

Northern Rhodesia.

SHINGADIA STORES

(Prop: Premier Silk Bazaar Ltd.)

Direct Importers

Drapery, Outfitting, Fancy Goods,
Oriental Curios Etc. Etc.

P.O. Box III. UMTALI, S. Rhodesia.

Telegrams: "Prem silk" Phone: 2523.

PREMIER WHOLESALERS

(Members of the Mashonaland Wholesalers Association)

Everything for the African Trade. Prints, Khaki,
Calicos, Blankets, Shoes & Fancy Goods.

P.O. Box 319. Phone: 2523/Extn 1.

UMTALI, S. Rhodesia

RHOD-INDIA LIMITED

Exporters, Importers & Manufacturers Representatives

Piece Goods, Hosiery, Jute Goods.

Enquiries Solicited. Prompt Attention.

"Aryan Mahal" 6th Floor,
Plot 43, "C" Road,
Churchgate Reclamation,

Cables "Indorhod."

BOMBAY, INDIA.

Phones: 29121/3 (Switchboard)
24179 (Manager)

Cables & Tel. Add:
"PROSPERITY" (All Branches)

P.O. Box 2197

(Established 1927)

Premier Produce Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import
to the Head-Office.

Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

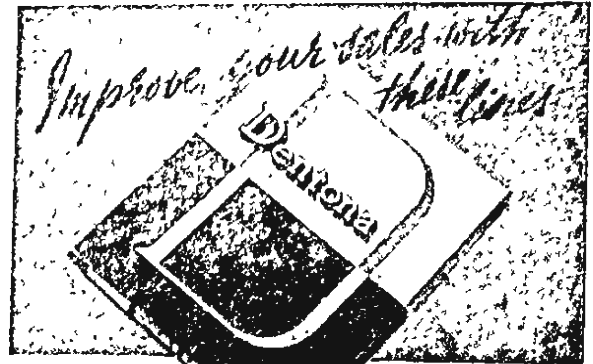
also at

JOHANNESBURG

Phones: 34-3554/5
P.O. Box 200, Fordsburg,
82, Crown Road,
Fordsburg, Johannesburg.

BENONI

Benoni Coal Site
Phone 54-1813,
Rangeview Coal Sites—54-2205
P.O. Box 392, Benoni.

Full range of men's and
boys' khaki shirts and
clothing.

In khaki
gabs,
tropicals,

DENTONA
SHORTS AND SLACKS
BY ROYAL MAIL Read
TRADE ENQUIRIES

UNION OF S. AFRICA, SWAZILAND, BASUTOLAND,
SOUTH WEST AFRICA, SOUTHERN BECHUANALAND.

DENTON TRADING CO
JOHANNESBURG P.O. Box 3561

N. RHODESIA
FEIGENBAUM BROS.
BULAWAYO P.O. Box 354

SOUTHERN RHODESIA
MASHONALAND, P.E.A. & N. BECHUANALAND
W. F. NEUMAN
SALISBURY P.O. Box 1492

BRITISH EAST AFRICA
VAN BRUSSEL & CO. (E.A.) LTD.
Trust Mansions NAIROBI

BULAWAYO CLOTHING FACTORY LTD.
Phone 2410, Bulawayo, P.O. Box 427, Southern Rhodesia.

Proprietors:

C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J. Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co.,
(Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

NEW TYPEWRITERS

POPULAR MAKES

Remington, Smith-Corona, Olivetti,
Hermes, R. C. Allen.

PORTABLE & STANDARD MODELS
AVAILABLE AT:

NATIONAL OFFICE SUPPLIES
(PTY. LTD.)

(Directors: N. V. MEHTA, J. P. GOKOOL, K. V. MEHTA)

LEGAL & COMMERCIAL STATIONERS
OFFICE EQUIPMENT SPECIALISTS

76 Victoria Street, Durban.

PHONES 22622
" 63535

P. O. BOX 1327
Tel. Add. NOSLIMITED.

For Quality Printing Consult :-

UNIVERSAL PRINTING WORKS

Commercial Printers & Calendar Specialists

9 Bond Street, Durban, Phone 25295.

પુસ્તક પર મું—અંક ૧૧
તા. ૧૨ માચ, ૧૯૫૪.
છુટક નકલ પેની ૬.
૬૨ શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ઇન્ડિઅન

ઓપિનિઅન

મહાત્મા ગાંધીજીના દરરો સર્વે ૧૯૦૭માં રચાયું.

આ દેશનું ભવિષ્ય પણ કેનીયા જેવું થશે

ખ્રીસ્તી પાઠરીની આગાહી

રૂપીંગવેલ નાટાલ નેટીવ મીશનના પાઠરી રેવરન્ડ કે. ણી. હેલોઝ 'ધી વાઇન-યાર્ડ'માં લખે છે કે, હમણાના વર્ષોમાં એકંદરે ભેતાં યુરોપીયનોની તેના કાળા પડોશી પ્રત્યેની વલણમાં વધારે ઉદારતા અને સહિષ્ણુતા આવેલી કહી શકાય. આ વસ્તુ અંગ્રેજોને વિષે તો ખરી છેજ અને હું માનું છું કે આફ્રીકાનરોને વિષે પણ ખરી છે. આપણે બહુ કે ઝડપી પ્રગતી કરેલી છે એમ હું કહેવા માંગતો નથી. હજુ ઘણા વાડાં આપણે તોડવાના છે. તેમ છતાં કેટલીક નિશાળોના છોકરાંઓમાં નેટીવો પ્રત્યે તિરસ્કાર વૃત્તિ દાખલ કરવામાં આવી રહેલી જોઈને મને સખત આઘત થયો છે. તેવી વૃત્તિ મા બાપો તરફથી દાખલ થએલી હોવી જોઈએ અને પછી તે નિશાળના અન્ય છોકરાંઓમાં ફેલાયેલી હોવી જોઈએ. આદરના બદલામાં આદર મળી શકે. ખીજી તરફથી આદર જેટલો રચનાત્મક છે તેના કરતાં અનાદર દસ ગણું ખંડનાત્મક છે. ખીજાએ પ્રત્યે ધ્યાન દેવું એ વ્યવહાર ખ્રીસ્તી ધર્મ ગણાય અને ખાસ કરી એ ખીજાએ આપણા પોતાના કરતાં વધારે ગરીબ દશામાં હોય ત્યારે.

ખ્રીસ્તી છોકરાંઓને ઘરના નોકરો પ્રત્યે માનથી વર્તતા અને તેઓ પ્રત્યે આદરભાવ રાખતા શીખવવામાં આવવું જોઈએ. આપણે દક્ષિણ આફ્રીકાવાસી ઓની એવી શાખ પડી ગઈ છે કે આપણે બહુ કામ આપણા નેટીવ નોકરો ની પાસે કરાવીએ છીએ. આપણા પોતાના હાડકાં જરાયે ચલાવતા નથી. એક બાળક પોતાના રમકડાં જમીનપર જ્યાં ત્યાં ફેંકી દે છે અને પછી એમ કહે છે કે, “એ તો પેલો કાફરો ઉપાડી લેશે; તેને રાખ્યો છે શા માટે?” આ બાળકનો જરાયે સારો ઉછેર નહિ ગણાય.

આ દેશમાં જુદી જુદી જાતીના લોકો વચ્ચેનો સંબંધ સુધારવાને આપણે ઘણું કરી શકીએ છીએ, કારણ કે દેખીતી રીતે ઘણો ખરો તિરસ્કાર ગર્વ અને તેનાથી નિપજતા અભુગમામાંથી ઉત્પન્ન થાય છે. કેનીયાના એટલરોને આજ વસ્તુનો આજે બદલો મળી રહ્યો છે. ૧૯૪૬માં હું જ્યારે એ દેશની મુલાકાતે ગયો હતો ત્યારે યુરોપીયનોમાં કાળાઓ પ્રત્યેના વિરોધની લાગણી જોઈને મારા પિતાશ્રીને તાબુથી થઈ હતી. તેઓ કહેતા હતા કે એટલું ખરાબ તેઓએ ક્યાંયે જોયેલું નહોતું. તેમણે એક પત્રમાં મને લખ્યું હતું કે યુરોપીયનો જો પોતાની વલણ બદલશે નહિ તો ભવિષ્યમાં ઘણું બચકર તોફાન જાગશે. એ આગાહી કેનીયામાં દુર્ભાગ્યે બહુ ખરી પડેલી છે અને આ દેશમાં પણ પરિસ્થિતિ ઘણી ઝડપે એ દિશાએ વળવા લાગેલી છે.

જે સમયે જે કામ કરવું જોઈએ તે સમયે તે કામ કરવા માં આવે તોજ તે કામ શોભી ઉઠે છે; પણ સમય વ્યતીત થઈ ગયા પછી તે કામ કરવામાં આવે તો તે કામ રસમય પ્રતીત થતું નથી.

—o—

પશુપ'ખી આદિ જેમ અવ્યવસ્થાથી વર્તે છે, તેમ હું પણ જો અવ્યવસ્થાથી વર્તું તો પછી પશુપ'ખી આદીમાં ને મારામાં શો ફેર રહ્યો? જો હું મને પોતાને માણસ માનતો હોઉં તો મારે મારા પ્રત્યેક કામમાં અવસ્થ વ્યવસ્થાપુર્વકજ વર્તવું જોઈએ.

—c—

વ્યવસ્થા રાખીને વર્તવાથીજ સર્વ કામો સારી રીતે થઈ શકે છે, અવ્યવસ્થાને વશ વર્તવાથી કોઈ કામ સારી રીતે ને સમય સર થઈ શકતું નથી. અવ્યવસ્થા થી કરેલું કર્મ નહિ ક્યાં જેવું ગણાય છે.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૨ માર્ચ, ૧૯૫૪.

ખ્રીસ્તી ધર્મ ઉપર ડો. મલાન

ડો. મલાન ખાસ કરી આફ્રીકનો પ્રત્યેની અને સામાન્ય રીતે ખીન-ગોરાઓ પ્રત્યેની પોતાની નીતીનો ખ્રીસ્તી ધર્મની સાથે શી રીતે મેળ બેસાડી શકે છે એ અમારી સમજ માં જરાયે આવી શકતું નથી. અમારી સમજ મુજબ ખ્રીસ્તી ધર્મ ખીન પ્રત્યે તિરસ્કાર કે દેશ બાજ રાખવાની કે માણસ માણસ વચ્ચે બેદ પાડવાની છુટ આપતો નથી. અથવા કેમકે ઠાંધ પશુ ધર્મ એવી છુટ આપતો નથી. જે ઠાંધ ધર્મ એવી છુટ આપતો હોય એ ધર્મ ધર્મજ નહિ ગણાય-નાસ્તિકતાવાદ અથવા ખ્રીસ્તી ધર્મનો ડો. મલાને કરેલો અર્થ જ્યે ખરો હોય તો એ ધર્મ નાશ પામવાને સંબંધેલો છે અને તેનો વાશ થશે જ. પરંતુ અમે તેને એ દ્રષ્ટિએ જોવ. વી. ડો. મલાનના જેવા વીચાર ધરાવનારા લોકોની છુટને ભળ્યાં વગળી અચેલાં જણાય છે. અમારી એટલીજ પ્રાર્થના છે કે તેઓ ને ધર્મ સદ્બુદ્ધિ આપે.

ડો. મલાન કહે છે કે અન્ય રચના એ બનેલું છે તેમ દક્ષિણ આફ્રીકાની ગોરી પ્રજાને શું છેવટે આ દેશ છોડી જશે. પ-શે અથવા ખીણ પ્રજાઓમાં તેને સમ જાનવું પડશે અને વર્ણસંકર ખની જવું પડશે.” અમે તો એવો મોર્ડ દેવ જણાવતા નથી કે જ્યાંથી ગોરી પ્રજાને આવી જવું પડેલું હોય અથવા ખીણ પ્રજાઓમાં ભળી જઈ વર્ણસંકર ખની જવું પડેલું હોય. હોંદ આળસ કરેડની પ્રજા વળો દેશ છે. સુડાન ગોરાઓએ એ દેશમાં પોતાની ઝોળખ આજ વર્ષ સુરક્ષિત રાખેલી છે. એજ વસ્તુ દક્ષિણ આફ્રીકાને 1950 પશુ કહી ચકાય. જેનો વિરોધ ઘણું રહ્યો છે તે તો ખીણ પ્રજાઓપર વ્યર્થ જોગવવાની ગોરી પ્રજા વર્ષ ધરાવી રહી છે તેના યજ રહ્યો છે. પોતાના કરતાં સખ્યામાં અનેક અણી મોટી પ્રજાઓપર વ્યર્થ જોગવવાનો ગોરી પ્રજાએ દુરાગ્રહ કરવો એ નરી ધુટતાજ અથવા. ડો. મલાન અને તેમના સાથીઓ જે એજ માંગતા હાય તો તેઓએ સમજવું જોઈએ કે તેઓ અંદમાની માગણી કરી રહ્યા છે. વ્યર્થ જોગવવાના દિવસો હવે વીતી ગયા છે. હકીકતમાં આ સુધરેલા યુગમાં-કારણ સુધરેલા હોવાનો આપણે માવો કરીએ છીએ-એવી વસ્તુ હોવી

જ નહિ જોઈએ. માણસે જે કાજ ધરના સંતાનો તરીકે શાંતી અને એખલાસથી રહેવું જોઈએ. ડો. મલાન કહે છે કે “અમને અદિ રહેવાનો હક છે.” એ હકનો મોઢાએ વિરોધ કરેલો નથી. દક્ષિણ આફ્રીકા માં પહેલું મેણુ આવ્યું એ સવાલ અમારે મન તો ગોણ છે. છતાં ડો. મલાન આપણને એ વસ્તુ મનાવવા માગે છે કે જે ઇતિહાસ આપણને નથી કહેતો. ઇતિહાસ તો કહે છે કે પહેલ વરેલા ગોરાએ દક્ષિણ આફ્રીકાના ધીનારાપર તમ મુક્યો ત્યારે તેણે કાળા માનનીઓને નિહાળ્યા હતા. અને એ ધીથી ગોરા લોકોએ પોતાના વધારે

મોરલ રી આરમેમેન્ટ

મોરલ રી આરમેમેન્ટ એ ડેટલાંક વર્ષથી એક પંથ રચાયેલો છે કે જેના મુળ સિદ્ધાંતો એ છે કે, દુનીયા માં ખરી શાંતી ત્યારેજ રચાવી શકાશે જ્યારે લોકો શુદ્ધ પ્રમાણીકતાનું, શુદ્ધ સત્યનું, શુદ્ધ નિઃસ્વાર્થતાનું પાત્ર કરશે. અને સામા માણસને સુધારવાનો પ્રયત્ન કરવાને બદલે અને તે સુધરે તેની આશા રાખવાને બદલે પોતે જાતેજ સુધરવાનો પ્રયત્ન કરી ખીજને દાખવે બેસાડતા થશે. આ પંથના સ્થાપક ડો. ફ્રેન્ક યુકમન છે. ત્રણેક વર્ષ પર મોરલ રી આરમેમેન્ટ ના અનુયાયીઓ દક્ષિણ આફ્રીકા આવ્યા હતા અને “ફરગોટન ફેક્ટર” નામનો તેઓએ જ રચેલો જેલ બંધવી બતાવ્યો હતો જેમાં ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતો ના પાલનના શુભ ફળ કેવાં હોય છે એ તાદર્ય બતાવી આપ્યું હતું. એ જેલે ઘણા લોકોને આકર્ષ્યા હતા અને તેઓના મનપર ઉડી ઊપ પાડી હતી.

ત્યાર બાદ તેઓના પંથમાં દુનીયા ના ઘણા લોકો જોડાયા છે અને દિન પર દિન મોટો થતો જાય છે. તેઓ એ દુનીયાના ઘણા ભાગોની મુલાકાત લીધેલી છે જેમાં હોંદ અને પાકીસ્તાન નો સમાવેશ થાય છે. તેઓ હાલ હોંદ અને પાકીસ્તાનની તેમજ પુર્વ અને મધ્ય આફ્રીકાની મુલાકાત લીધા બાદ ફરી એક વાર આ દેશમાં આવેલા છે. ચરવાર માર્ચ તા. ૪ થીના તેઓ એ ડરબનના સીટી હોલમાં તેઓને એક ખીજે જેલ “ધી રીયલ ન્યુસ” બંધવ્યો હતો, જેમાં પશુ એજ સિદ્ધાંતો

પ્રબળ શસ્ત્રો વડે કાળાઓને પાછળને પાછળ હસેલા છે અને એ પ્રથમાં જોએને ગોરી પ્રજાએ કબજે કર્યા તેઓને તેજે યુવામ બનાવ્યા અને ચાલુકના સપાટાથી તેઓની પાસે યુનામી કરાવી. એ વસ્તુ આજ વર્ષ ત આલી રહેતી જેવામાં આવી રહી છે. હવે સવાલ એ છે કે જે વસ્તુ ત્રણ સો વર્ષ પુર્વે સડન કરી લેવામાં આવી હતી તે આજે સડન કરી લેવાશે કે કેમ? ડો. મલાન કહે છે તેમ જે આફ્રીકાનર પ્રજાને આ દેશ માં રહેવાનો પોતાનો હક સુરક્ષિત રહે એ જેવાનું હોય તો આફ્રીકન પ્રજાને પોતાનો સુરક્ષિત રાખવાનો આફ્રીકાનર કરતાં અનેક ગણો વધારે હક છે.

ડો. મલાન કહે છે કે “આપણે માત્ર સુધરેલા લોકો જ રહેવાનું નથી પરંતુ ખરા ખ્રીસ્તી યજને રહેવાનું છે.” અમે પશુ એજ કહીએ છીએ અને નવના પુર્વક સુચરીએ છીએ કે એ વસ્તુ જેટલી ગોરી પ્રજાને લાયક પડે છે તેટલીજ કાળી પ્રજાને પશુ લાયક પડે છે.

ની સફળતા અને ખાસ કરી સત્યનો જ જય થાય છે એ તાદર્ય બતાવી આપ્યું હતું સીટી હોલ ગોરાઓ તેમજ ખીન-ગોરાઓથી પુરો ભરાઈ ગયો હતો. ખેડબાદ મુખ્ય પાત્રે એ પોતપોતાની ઝોળખ આપી હતી અને તેઓ કેવી રીતે આ પંથમાં જોડાવાને આકર્ષ્યા તેનું વર્ણન કર્યું હતું. તેઓ ની પાર્ટીમાં લેડી હાર્ડમ છે જે હોંદ ના એક વખતના વાઈસરોય જેઓ દક્ષિણ આફ્રીકાની એ વખતની સરકાર ની હોંદીઓ પ્રત્યેની નીતીને ૨૫૦૮ શબ્દોમાં નિડરપણે વખોડી કાઢેલી હોવાના કારણે આખી હોંદી આલમ માં લોકપ્રિય થઈ પડ્યા હતા, તેમના પુત્ર વધુ થાય છે.

ગાંધીજીની ફીનીકસ સંસ્થામાં યાદગાર મેળાવડો

ગયા રવીવારે બપોરે મોરલ રી આરમેમેન્ટના એશી સંસ્થાની આખી પાર્ટીએ ફીનીકસ સંસ્થાની મુલાકાત લીધી હતી. જ્યાં શ્રીયુત અને શ્રીમતી મણીલાલ ગાંધીએ તેઓની પરોણાગત કરી હતી. ખીજ સાળીસેક લોકો ડરબન તેમજ અન્ય રચણાઓથી આવ્યા હતા. પાર્ટીએ હોંદ અને પાકીસ્તાન ની તેઓની મુલાકાતનું અને નવી દોહ્ડી માં રાજવાટપર ગાંધીજીની સમાધીપર ડો. યુકમને અર્પેલી પુષ્પાંજલીનું હૃદય સ્પર્ષિ બનાવ કર્યું હતું. ફીનીકસની તેઓની મુલાકાત ઘણીજ ટુંક સમયની નોટીસે અચાનક યજ હોવાથી ઘણા લોકો, જેઓ એ પાર્ટીને મળવાને ઘણા પુચી યાત, તેઓને બેલાવી શકાયા

નહોતા. તેઓની પાર્ટીમાં ડેટલાક સુંદર સંગીતકાર હતા. તેઓએ હોંદ પર પોતે રચેલાં ગીતો માધ સંભળાયાં હતાં તેમજ ગાંધીજીને અનિ પ્રિય અંગ્રેજ બંજનો “બ્રેન આઇ સર્વે ધી વન્ડરફ ફોસ” અને “લીડ કોઇન્ડરી લાઇટ” માધ સંભળ્યાં હતાં અને અંતમાં હોંદનું રાષ્ટ્રિય ગીત “નન મણુ મન” દક્ષિણ આફ્રીકામાં મોઢ પશુ હોંદીઓ માધ શકે છે તેના કરતાં સુંદર રીતે ગાઇ સંભળાવ્યું હતું.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ કહ્યું કે ફીનીકસ સંસ્થાના ઇતિહાસમાં આ એક અપુર્વ પ્રસંગ હતા કારણ મોઢ પશુ વખતે લગભગ આખા પુરોપુર્વ પ્રતિનિધિત્વ ધરાવના લોકો એક સામટા અહિ ભેગા થયા નથી.

એક હૃદય રાષ્ટ્રિય અને તાજુખી પમડનારો બનાવ એ બન્યો હતો કે શ્રીયુત અને શ્રીમતી મણીલાલ ગાંધીએ

મકાશકની નોટીસ

અમ.રાં ઇાપખાનાના મશીન તું સમારકામ થઇ રહ્યું હોવા ના તેમજ ખીજ અનિવાર્ય કારણથી અમારે સખેદ જાહેર કરવું પડે છે કે અમારો અખા અંક બહાર પડશે નહિ.

એનેજરઃ
“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

મહેમાનોનો પુષ્પકાર્યો સત્કાર કરવા ને બદને મોરલ રી આરમેમેન્ટના સંસ્થો એ ખરી પોરવાલ વિધિથી શ્રી. અને શ્રીમતી મણીલાલ ગાંધીના ગળામાં પુષ્પહાર પહેરાવ્યો હતો અને એ રીતે હોંદ પાસેથી જે ઘણી વસ્તુઓ તેઓ શીખી આવેલા છે તેમાંની એક તેઓએ બતાવી આપી હતી.

શ્રી. મણીલાલ ગાંધીએ કહ્યું કે, “હું અને મારી પતિને આ માનથી ડેટલી ઉડી અસર થઇ છે એ દર્શાવવાને મારી પાસે મોખ શબ્દો નથી. પરંતુ હું સારી રીતે સમજું છું કે આ માન તમે અમને નથી આપેલું પરંતુ મારા પિતાશ્રી મહાત્મા ગાંધીજીને અને જે ઉચ્ચ આદર્શો તેઓ સેવી રહ્યા હતા એ આદર્શોને આપેલું છે, કે જેને અનુસરવાનો અમે નવનાપુર્વક પરિક્ષિત પ્રયત્ન કરી રહ્યા છીએ.” આખું દ્રવ્ય હૃદયસ્પર્ષિ હતું.

—જોખ્યાસાના એક સીનેમાનું ઇાપરં બેસી પડતાં એક એશીયન સ્ટ્રી મરણ પામી હતી અને ૩૨ જળુ ઘાયલ થયા હતા.

—ઇઝરાઇલની પાલેસ્ટીને પુન માટે ફાંસીની સજા રદ કરી છે. નવા કાલા મુજબ પુન કરનારને જાંબી બરની કેદ ફરમાવવામાં આવી છે.

ગોરાઓ દક્ષિણ આફ્રિકા છોડવાના નથી

દક્ષિણ આફ્રિકાના વડા પ્રધાન ડો. ડી. એફ. મહાને માલ્મસપરી ખાતે અમા શનીવારની રાતે ભાષણ કરતાં કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના ગોરાઓને માટે કંઈ પણ ભવિષ્ય છે કે નહિ એ સવાલને હમેશાં ઉડાવી દેવા માં આવેલો છે.

હવે એ સવાલ કરવામાં આવે છે કે ગોરી પ્રજા જેમ દુનીયાના અન્ય ભાગોમાંથી ચાલી ગઈ છે તેમ દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી પણ શું તેને છેવટે ચાલી જવું પડશે કે શું?

ગોરી પ્રજાને શું છેવટે, અન્ય રથોએ બનેલું છે તેમ જતા રહેવું પડશે અથવા સેગ્રેગેશન યથા મીથ્ર જાતી બની જવું પડશે.

એ સવાલને જવાબ નેશનલીસ્ટ પાર્ટીએ એ આપ્યો છે કે, અમે અહિં જીએ અને અહિં રહેવાના છીએ. અમને અહિં રહેવાનો હક છે, આફ્રિકાનો અહિં અમારી પહેલાં નહોતા આવ્યા પરંતુ લગભગ અમારી સાથે જ આવ્યા હતા.

ગોરાઓ દક્ષિણ આફ્રિકા આવ્યા ત્યારે આફ્રિકાને જે જમીનની માલીકી ધરાવતા હતા તે જ જમીનની માલીકી આજે રીજર્વો તરીકે તેઓ ભોગવી રહ્યા છે.

આફ્રિકાને તેમજ ગોરાઓના બધાં ને માટે આફ્રિકાને અને ગોરાઓ માટે જુદા હતાઓ રહે એ હક છે.

આફ્રિકાને લોકોને આ દેશમાં રહેવાનો તેઓને હક સુરક્ષિત રાખવાનો છે એ કાર્યમાં આફ્રિકાને પોતાના બળપૂર્વક આધાર નથી રાખતો પરંતુ અંગ્રેજોની સહાનુભૂતી પર પણ આધાર રાખે છે.

હજારો અંગ્રેજો છે કે જેઓના વિચારો આ સવાલ પર અમારા જેવા જ છે.

એટલું હમેશાં યાદ રાખવું જોઈએ કે છેક કુરૂકરોના દીવસોથી આફ્રિકાને મુખ્ય આધાર ખ્રિસ્તી ધર્મ પરની તેઓની માન્યતા ઉપર રહેતો આવેલો છે.

સવાલ એ છે કે એ હમેશાં માટે રહેવાની છે કે નહિ.

મને ભય છે કે યુરોપમાં નારિતકતા વાદ તરફ વળવાની વૃત્તિ જોવામાં આવી રહી છે. એ વૃત્તિ અહલાશે નહિ તો મને ભય છે કે યુરોપની પ્રજાઓને નાશ થશે દક્ષિણ આફ્રિકામાં તેવું બનવા દેવું નહિ જ જોઈએ. અ.પણે સુધરેલા લોકો તરીકે જ નહિ પરંતુ ખ્રિસ્તીઓ તરીકે રહેવાનું છે.

વિવિધ

સ્વાવલંબી બનવાની શ્રી નેહરૂની હાકલ

હિંદના વડા પ્રધાન શ્રી નેહરૂએ અમા શનીવારે નવી દિલ્હીમાં ભાષણ કરતાં કહ્યું કે હિંદે બીજાઓના આધાર પર નભવાનું નથી. ખરી પ્રગતી હિંદથી સ્વતંત્ર અને સ્વાવલંબી થવા થી જ સાધી શકશે એ વસ્તુ વધારે ને વધારે સ્પષ્ટ થતી જાય છે.

બીજાઓનો આધાર લેવાથી પ્રગતી નહિ થઈ શકે.

હિંદ સરકાર બધાથી અલગ થઈને એલા રહેવામાં માનતી નથી પરંતુ બીજાઓના આધાર પર નભવું પડે તે કરતાં પ્રગતી ધીમી યાપ એ વધારે ઇચ્છનીય છે.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં પહેલવહેલા પ્રાણીજન

હાંની યુનીયન સરકારે હિંદથી નવી સ્ત્રીઓની આપાત પર મુદતો પ્રતિબંધનું એક પરિણામ એ આવ્યું છે કે બહુ જાતી, જેની સંખ્યા યુનીયનમાં મુઠીભર જ છે, તેમાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં પહેલવહેલી લગ્ન કીવા થઈ છે. પરણનાર ડરબનના જુના વતની એ શ્રીમાન અને શ્રીમતી હરિલાલ અંબારામ ઠાકરના સુપુત્ર ડો. શંકરલાલ ઠાકર, અને શ્રીમાન

અને શ્રીમતી ગીરજાશંકર હીરજી ભટ્ટ નાં પૌત્રી કુમારી જયામવરી હતાં. ડો. શંકરલાલ ઠાકર મદ્રાસ યુનીવર્સિટી માં સાત વર્ષના દાકતરી અભ્યાસ પુરો કરી હમણા જ હિંદથી પાછા ફર્યા છે. શ્રી ગીરજાશંકર હીરજી બહુ જાણીતા મહારાજ છે જેમણે નાટક માં સેંકડો બલકે હજારો લગ્ન કીવા એ કરેલી છે. સોમવારે રાતે નવ યુગલના માનમાં શ્રીમાન અને શ્રીમતી હરિલાલ ઠાકર તરફથી મહાત્મા ગાંધી હોલમાં ટી પાર્ટી આપવામાં આવી હતી. મી. આંધ્રન ચોધરીએ પ્રમુખ સ્થાન લીધું હતું અને હિંદી ડેમના દરેક વર્ષનાં સ્ત્રીપુરુષોની મોટી ઠાજરી માં નવયુગલને આશિર્વાદ આપનારા ભાષણો થયાં હતાં. સરોજની ઝોર-રેટા તરફથી સંગીત પુરું પાડવામાં આવ્યું હતું.

ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટી ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ પાર્ટીદાર સોસાયટીની વાર્ષિક સભા શ્રી કાનજીભાઈ બાણુભાઈના પ્રમુખપણા નીચે મળી હતી. ડો. વલ્લભભાઈ ગોવિંદજી તેમજ કાનજીભાઈ બાણુભાઈ સેવા કાર્ય અર્થે સ્વદેશ જતા હોવાથી સોસાયટી તરફથી વિદાય સત્કાર દરવા આવ્યો હતો. બાદ સોસાયટીને હિસાબ

રજી કરવામાં આવ્યો હતો. અને તે પછી નવા વર્ષના અધિકારીઓની નીચે મુજબ ચુંટણી કરવામાં આવી હતી: પ્રમુખ: ઉકાભાઈ પરાગજી, ઉપ-પ્રમુખો: ગોવનભાઈ ગોસાઈભાઈ, નારણભાઈ રામજી, જીવજી પરાગજી ભગત, વલ્લભભાઈ રાણુજીજી, લાલા ભાઈ બીખાભાઈ, સેક્રેટરી: ડાહ્યાભાઈ ખુશાલભાઈ, પ્રેમાભાઈ પરણુભાઈ, મદદનીશ સેક્રેટરી: રમણુભાઈ પ્રેમાભાઈ, ખાનગરી: અમરનલાલ ઓધવભાઈ, ઓડીટર અને પબ્લીક ઓફીસર: ડાહ્યાભાઈ ભગવાનજી. કમીટી સભ્યો: રામાભાઈ નાયાભાઈ, છીતુભાઈ ભુલાભાઈ, રણુજીભાઈ કાણુભાઈ, ગોવિંદભાઈ દયાળજી, હીરાભાઈ ઉકાભાઈ, દયાળભાઈ ગોડળભાઈ, જીવજીભાઈ નારણજી, નટવરભાઈ જીવજીભાઈ, પરણુભાઈ મંછાભાઈ, હીરાભાઈ જીવજીજી, વિનયચંદ્ર બી. પટેલ, હીરાભાઈ નાયાભાઈ, ગોવિંદભાઈ દયાળ નારણ, છોટુભાઈ ગોવિંદજી રામા, છોટુભાઈ ગોવિંદજી નાયક, હાંસજીભાઈ વલ્લભભાઈ, વલ્લભભાઈ રામજી ભગત, ખુશાલભાઈ લાલભાઈ, ભુલાભાઈ રામાભાઈ, ભુલાભાઈ દયાળજી, સુનીલાલ વલ્લભભાઈ, વલ્લભભાઈ રણુજી પાર્ટીદાર, વલ્લભભાઈ રામા ફકીરા, છીતુભાઈ ગજાલભાઈ, બાવાભાઈ કાનજી.

રફલ કમીટીના સભ્યો: પ્રમુખ: ડાહ્યાભાઈ ખુશાલભાઈ, સેક્રેટરી: છેટુભાઈ ગોવિંદજી રામા, ટ્રેઝરર: હીરાભાઈ જીવજીજી; કમીટી સભ્યો: પ્રેમાભાઈ પરણુભાઈ, સુનીલાલ વલ્લભ, લાલાભાઈ કાનજી, છોટુભાઈ ગોવિંદજી નાયા, અમરનલાલ ઓધવભાઈ, ઉકાભાઈ પરાગજી, જીવજી ભગત, રામાભાઈ નાયાભાઈ.

જાણીતા હિંદી જદુગર

શ્રી અરધી કાપી નાખશે

ડો. ન.કોલા અને દાહિડીની જે જાણીતા જદુગરો પછી હિંદી કામ હાલ કારડાની જદુમરમાં ખુબ રસ લઈ રહી છે. દસ વર્ષ પર કારડાની એ યોગીની મૃત્યુ પેટી વડે પ્રેક્ષકોને સ્તબ્ધ કર્યો હતા, ત્યાર બાદ ઘણાએ તેની નકલો કરી હતી પરંતુ તેને તોલે આવી શક્યા નહોતા. આ વખતે તેણે બીજી ઘણી ચમત્કારિક વસ્તુઓ તથાપર કરેલી છે, જેમાં માણસનું શરીર દવામાં અદર રહે છે. આ વસ્તુ ટીબેટમાં યોગીઓ કરે છે તેવી જ આબેહુક કરવામાં આવશે. કંઈ પણ વસ્તુ કે ઠાંકણને ઉપયોગ કરવા માં આવશે નહિ. નિદ્રિત કરેલા માણસને પ્રેક્ષકો ઓળખર નિદ્રાળી શકશે.

બીજી એક વસ્તુ સ્ત્રીનું મથું કાપી નાખવાની બતાવવામાં આવશે. અને સૌથી ચમત્કારિક વસ્તુ તો સ્ત્રીનું શરીર અરધું કાપી નાખવાની બતાવશે. તેમાં પેટી કે કોઈ પણ જાતનાં ઠાંકણને ઉપયોગ કરવામાં નહિ આવે. પ્રેક્ષકો ખુલ્લે ખુલ્લી રીતે જોઈ શકે તેમ સ્ત્રીને અરધી કાપી નાખવા માં આવશે.

કારડાનીને એક સરસી રાણી મુખ્ય મદદનીશ તરીકે મળેલી છે. તે જાંબલના બચંકર પ્રાણીઓ સાથે ખેલ કરશે. કારડાનીના ખેલ તા. ૧૫મી અને તા. ૨૬મી માર્ચના સોમવાર અને અને મંગળવાર એ બે જ દીવસોએ ડરબનના સ્ટીટ હોલમાં થશે.

જોઈએ છે હાડકા

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડીંગે
પહોંચતા કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE BULL BRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

ભારતનો પત્ર

(અમારા અખરપત્રી તરફથી)

મુંબઈ તા. ૧૬-૨-૫૪.

છેલ્લી ચુંટણી પછી જેલ વર્ષમાં ચુંટણી કરવાની ફરજ પડી હોય તેવું બીજાને રાજ્ય છે, જેમ સંઘ. ત્યાં પણ આવતી કાલથી ચુંટણી શરૂ થશે. ત્રવણકોર-કોચીનની જેમ જેમમાં પણ છેલ્લી ચુંટણીમાં કોઈ પણ પક્ષ સંપુર્ણ બહુમતી મેળવી શક્યો નહોતો. ત્રાવણકોરમાં કોંગ્રેસ પક્ષ અત્યાર સુધી બીજા જુથોનાં સહકારથી અત્યાર સુધી પીળા જુથોનાં સહકારથી અત્યાર સુધી સરકાર રચી શકી હતી, જ્યારે જેમમાં સામ્યવાદીઓ અને અકાલીઓની આગેવાની હેઠળ કોંગ્રેસ વિરોધી જુથોને મીથ સરકાર રચવામાં સફળતા મળી હતી. આખા ભારત ભરમાં આવી બિન-કોંગ્રેસી સરકાર એક જેમ રાજ્યમાં જ હતી. જુદા જુદા આદર્શો અને જુદી જુદી વિચાર સરણી વાળી અનેલી મીથ સરકાર અંદર અંદરના મતબેદોને કારણે પ્રધાનપદ સાચવવા સિવાય કોઈ કરી શકી નહોતી. ઉલટું રાજ્યમાં હુંટકાટ, યુગાગીરી અને રૂસ્ત જોરી એકામ વધી ગઈ હતી. આને પરિણામે પ્રજા તરફથી ભારે ઉદ્ધાપોહ જાણ્યો હતો અને જેમને વહીવટ પોતાને હસ્તક લેવાની રાષ્ટ્ર પતિ પાસે માગણી થઈ હતી. પરંતુ કેન્દ્રની કોંગ્રેસી સરકાર જેમમાંની બીજા કોંગ્રેસી સરકારને તોડી પાડવા માગે છે, એવો પ્રચાર થવાના ભયથી કેન્દ્ર સરકાર કોઈપણ પગલાં લેતી નહોતી. પરંતુ આવા શંભુમેળામાં હંમેશા અને છે તેમ આ મીથ જુથમાં બંગાળુ પડ્યું અને તેની બહુમતિ ન રહી એટલે રાષ્ટ્રપતિએ આ રાજ્યનો વહીવટ સંભાળી લીધો.

ચુંટણીમાં કોંગ્રેસ જેમ ધારાસભાની સોદેસાહ એકા માટે ઉમેદવારો ઉભા થયાં છે. તેની સામે મારટર તારાસીંગ જુથના વીનીત અકાલી પક્ષના ૩૭ ઉમેદવારો, જ્યેષ્ઠ સંપુર્ણ સૌમ રમણની આગેવાની હેઠળના ઉદામ અકાલી પક્ષના ૨૨, ૧૧ સામ્યવાદી, ૪ સમાજવાદી, ૧૧ જનસંઘી અને ૧૧૯ બીજા સ્વતંત્ર ઉમેદવારો ઉભા છે. આ સ્વતંત્ર ઉમેદવારોમાં ૧૭ કે ૧૮ ઉમેદવારો પોતાના છે એમ વિનીત અકાલી પક્ષ સાથે ચુંટણી-કરાર કરનાર સરદાર જાનસિંગ શેરવાલાના “રાષ્ટ્રીય મોરચા” તરફથી ઘણા કરવામાં આવે છે. રમણ જુથે સામ્યવાદીઓ સાથે ચુંટણી અંગે બેગાથુ સાધ્યું છે.

કોંગ્રેસને એમ લાગે છે કે આ ચુંટણીમાં જીતીને જેમમાં સરકાર રચવાની તેને માટે ઘણી સારી તક છે. ઘણા કોંગ્રેસી કાર્યકરો કહે છે કે,

છેલ્લી ચુંટણીમાં જે વિસ્તારોમાંથી અકાલીઓ ચુંટાઈ આવ્યા હતા, ત્યાં પણ એકત વર્ગ પર કોંગ્રેસની અધીશ ની સારી અસર થઈ રહી છે. રાષ્ટ્ર પતિનું શાસન રચાવીને જેમમાં કાયદો અને વ્યવસ્થાની રિયતિ સુધારવા માટે લોકો કોંગ્રેસને આભાર માને છે અને તેઓ ભાખરા-નામિક યોજના દ્વારા ઘણા લાભ થવાની આશા રાખે છે. પાકીસ્તાનને મળવાની અમેરીકન લક્ષ્મી સહાયને લક્ષમાં લેતાં, કોંગ્રેસને મત આપી શ્રી નેહરુના હાથ મળ્યું બનાવવાની દલીલ લોકોના અંગે જટ ઉતરી જાય છે. ઘણા મતદાર વિભાગો માં કોંગ્રેસ સામે સંખ્યાબંધ ઉમેદવારો ઉભા હોવાથી કોંગ્રેસ વિરોધીઓના મતો વહેંચાઈ જશે. ખાસ કરીને અકાલી પક્ષમાં પડેલા બંગાળુથી અકાલી શિષોના મતો વહેંચાઈ જતાં કોંગ્રેસને લાભ થશે.

અકાલીઓ માટે પ્રચાર કરનારો જુથો છે કે, ત્રામ વિસ્તારમાં મારટર તારાસીંગની લોકપ્રીયતા કોઈપણ ગીતે ઘટી નથી. ઉલટાનું વધી છે. અકાલી ઓના એક મુખ્ય જુથો હવે કે, પહેલાં અમારે પંજાબી બાધી લોકો નો અલગ પ્રાંત યું કામ હોવો જોઈએ તે લોકોને સમજાવવું પડતું હતું પણ હવે દરેક માણસ આ સુદાનું મહત્વ બરાબર સમજે છે. અકાલીઓ જેમના હોંડોળોને એવી ખાતરી આપવાનો ખાસ પ્રયાસ કરી રહ્યા છે કે, પંજાબી બાધી રાજ્યમાં હોંડોળોનાં હિત સંપુર્ણપણે સલામત રહેશે કારણ કે તેમાં કુલ વસતિના ૫૫ ટકા તે હોંડોળો હશે.

અકાલીઓના નહિ પણ બીજા શિષોના કહેવા મુજબ પણ જેમ રાજ્યમાં સિષોની વસતિ ૬૦ ટકા જેટલી છે, જે કે ૧૯૫૨ની વસતિ ગણતરી પ્રમાણે જેમની કુલ ૩૪,૯૩,૦૦૦ની શીષો ૧૭,૨૧,૦૦૦ હોંડોળો ૧૭,૦૪,૦૦૦ અને સુરક્ષી ૫૬,૦૦૦ છે.

વિનિત અકાલીઓ ભારપુર્વક એવો પ્રચાર કરે છે કે તેમની અને ઉદામ અકાલીઓ વચ્ચે અંગત મતબેદ સિવાય કોઈ મતબેદ નથી, ત્યારે ઉદામ અકાલીઓ કહે છે કે, જો વચ્ચે આદર્શોના જ પ્રધાન મતબેદો અને વિનીત અકાલીઓ કોંગ્રેસ જેટલા જ પ્રત્યાધાતીઓ છે.

રમણ જુથના અકાલીઓ અત્યારે સામ્યવાદીઓ સાથે સંકળાયેલા છે છતાં પણ સામ્યવાદી તો નથી અને રાજદ્વારી નિરીક્ષકોને એમ લાગે છે કે,

આ જુથ વાંચા સમય સુધી અકાલીઓ અને સામ્યવાદીઓ વચ્ચેનું પોતાનું અલગ અસ્તિત્વ ટકાવી શકશે નહિ અને અંતે સામ્યવાદીઓ સાથે બળી જશે. રમણ જુથની તાત્કાલીક મામળી, જેટલે તેને જમીન આપવાની, રાજ પ્રયુખનો દોષો નાબુદ કરવાની અને પંજાબી બાધીઓનું અલગ રાજ્ય સ્થાપવાની છે.

સામ્યવાદીઓ જેમમાંની પરિસ્થિતિને સંતોષપુર્વક જોઈ રહ્યા છે. તેમની કોંગ્રેસ અને અકાલીઓ પ્રત્યેની વલણ, “વર મરો કે કેન્યા મરો ગોર યું” તરબાણું ભરો” જેવી છે. સામ્યવાદી ચુંટણી નિષ્ણાતો કહે છે કે જે તારાસીંગ જુથના અકાલીઓને કોંગ્રેસના હાથે પરાજય થશે તો તેથી જેમ અને પંજાબમાં અકાલીઓની લામવગ નો અંત આવશે, જેટલે સામ્યવાદીઓ કોંગ્રેસ સામે મુખ્ય વિરોધ પક્ષ બની જશે.

સામ્યવાદીઓ એવો પ્રચાર કરે છે કે, કોંગ્રેસ પંદર ટીકોટો માણ રાજ્ય ઓ, રાજના સગાઓ, મોટા જમીન દારો અને જુના તંત્રના માણસોને આપી છે અને તે હવે જેમમાં આમ પ્રગ્નની સંસ્થા રહી નથી.

જેમના માણ મુખ્ય પ્રધાન સરદાર જાનસિંગ શેરવાલા જેમના રાજકારણ માં વિશીષ્ટ સ્થાન ધરાવે છે. અકાલી ઉમેદવારોને પસંદ કરવામાં તેમણે બજવેલા ભાગને લીધે અકાલીઓમાં જે પક્ષો પડી ગયાં કહેવાય છે. તેઓ પોતે તો તેમના રાષ્ટ્રીય મોરચાના અન્ય સભ્યોની જેમ સ્વતંત્ર ઉમેદવાર તરીકે ઉભા છે. પરંતુ તેમનાં પતિ અકાલીઓની ટીકોટ પર ચુંટણી માં ઉભા છે. તેમના રાષ્ટ્રીય મોરચાના મોટા ભાગના સભ્યો હોંડુ છે અને તેઓ હોંડી બાધા બોક્ષતા લોકોના વીસ્તારમાંથી ઉભા છે. આ વિસ્તાર માટે જેમ ધારાસભામાં પંદર એકા છે. તેઓ હોંડી બાધી વિસ્તારમાં કોંગ્રેસમાંના અસોતુષ્ટ અને કોંગ્રેસ વિરોધી સંસ્થાઓ તરફથી સહાય મળવાની અને પંજાબી બાધી વિસ્તાર માં તારાસીંગના અકાલી જુથ તરફથી સહાય મળવાની આશા રાખે છે.

* * *
કલકત્તા ફરી તોફાનેનું ધામ બન્યું છે અને અખરોનો પાને ચમકવા લાગ્યું છે. બંગાળની માધ્યમિક શાળા ઓના ૨૫૦૦૦ શિક્ષકોએ પગાર તથા મેંધવારી બંધમાં વધારો કરવાની માગણી કરી હતી અને તે ન સંતોષાતાં તેઓ તા. ૧૦મીથી હડતાળ પર ઉતરી હતા. કલકત્તાના રૌંકડો હડતાળિયા શિક્ષકોએ સરકારી બવન પાસે મેંધો સત્યાગ્રહ કર્યો હતો. તેઓ ભાગ વાર રાત અને દીવસ ત્યાં બેસી રહેતા હતા. આથી આ વીસ્તારનો વાહન વ્યવહાર ખોરવાઈ ગયો હતો. તા.

૧૫મીની સાંજ સુધી તેમનો સત્યાગ્રહ શાંતિપુર્વક ચાલતો હતો અને પોલીસ પણ તેમાં કોઈ દરમીયાનગીરી કરતી નહોતી. પરંતુ તા. ૧૫મીની રાતે જે વાગ્યે પોલીસે અચાનક દરોડો પાડી સરકારી બવન પાસે મેંધો ૩૦૦ ઉપરાંત શિક્ષક-શિક્ષિકાઓની ધરપકડ કરી હતી. સવારે આ સમાચાર શહેરમાં ફેલાતાં મામલો બીચક્યો હતો. કલકત્તામાં સામ્યવાદી અને એવા ઉદામ પક્ષો આવી પરિસ્થિતિને લાભ લેવાને હંમેશા તકવારજ કોષ છે. શિક્ષકોને સહાય કરવાને નામે આ ઉદામ પક્ષોએ એક સમિતિ નિમિત્તે હતી. આ સમિતિએ ૧૬મીની સાંજે સરઘસ કાઢ્યું અને ત્યાંથી તોફાનની શરૂઆત થઈ. સરઘસવાળાઓએ પોલીસ, સરકારી માલીકોની બંધો અને ડામો પર હુમલા શરૂ કર્યા અને સંખ્યાબંધ ડામ-બંધોને બાળી નાંખી પોલીસ પર પથ્થર તથા દેશી બનાવ ના બોમ્બો પણ ફેંક્યા. અમેરીકન માહિતી ખાતાની કચેરી પર ભારે પથ્થર મારો ચલાવી તેના શો મેંધો તોડી નાંખ્યા. આ તોફાનીઓને વીખેરવા માટે પોલીસે ગોળીચાર કર્યો. આમ છતાં તોફાન શાંત ન થતાં લક્ષ્મીને બોધાવવાની ફરજ પડી. લક્ષ્મી આવીને પરિસ્થિતિ કાણમાં લીધી.

આ પછી બંગાળ સરકારે શિક્ષકોની મેંધવારી બંધમાં વધારો મારેની માગણીને મંજુર રાખી અને પગારમાં દસ રૂપિયાનો વધારો કરી આપવાની એકર કરી. વધુમાં માધ્યમિક શાળા ઓ અને તેમાંના શિક્ષકોની રિયતિ તપાસવા માટે એક પંચ નિમવાની પણ સરકારે જાહેરાત કરી હતી. આ પંચને તપાસ માટે વીશાળ સત્યાગ્રહ હશે. તેની બંધાપણો અનુસાર સરકાર શિક્ષકોના પગારનું ધોરણ નવેસરથી નક્કી કરશે અને જે બંગાળ સરકાર પાસે નાણાની તંગી હશે, તે તેઓ ભારત સરકાર પાસે નાણાકીય સહાય માગશે, એવી જાહેરાત કરવામાં આવી હતી. સરકારની આ જાહેરાતથી શિક્ષકોને ખાસ સંતોષ થયો નથી. હજી બંધ પક્ષો વચ્ચે વાટાઘાટો ચાલુ છે. દરમીયાન શિક્ષકો તરફથી શાંત સત્યાગ્રહ અને કોંગ્રેસ વિરોધી તરફથી તોફાનો ચાલુ છે.

* * *
દરેક કક્ષાના શિક્ષકોનું જીવન મોરબી જીવન લાવવા અને દેશના આજ્ઞામાં આજ્ઞા પાંચ લાખ શિક્ષકોને મેંધોને રાજ આપવાના હેતુથી ભારત સરકારે કોંગ્રેસની ક્ષેત્રમાં બપાક સુધારા કરવા માટેની દરખાસ્તો ટુક સમયમાં ધક્કો ભારત સરકારના કોંગ્રેસી ખાતલખ મંત્રી શ્રી હુમાયુ કપૂરે શિક્ષકોને સુધારા માટે ધકેલી યોજના પર ભારત સરકાર વિચારણા ચલાવી રહી છે અને આ સંબંધમાં રાજ્ય સરકારોના

અભિપ્રાયો મળ્યા પછી તે અંતિમ નિર્ણયો લેશે.

શ્રી કપીરે ઘડેલી યોજના અનુસાર યુનિવર્સિટીઓ, કોલેજો, માધ્યમિક શાળાઓ અને પ્રાથમિક શાળાઓના શિક્ષકોના પગારો વધારી આપવાથી સરકારને દર વર્ષે રૂ. ૩૫ કરોડનો વધુ ખર્ચ આવશે. શ્રી કપીરે તેમની યોજનામાં જણાવ્યું છે કે, ડેંગવણીની રાષ્ટ્રીય પદ્ધતિ દાખલ કરતાં પ્રાથમિક ડેંગવણી માટેજ સત્તાવીસ લાખ શિક્ષકોની જરૂર પડે. અત્યારે ભારતની પ્રાથમિક શાળાઓમાં માત્ર પાંચ લાખ શિક્ષકોજ છે. જે પ્રાથમિક ડેંગવણીના ક્ષેત્રમાં વધુ પાંચ લાખ શિક્ષકોને દાખલ કરવામાં આવે તો દેશ ભરમાંથી શિક્ષિત શિક્ષકો અદ્યત્ન મળી જાય.

શ્રી કપીરની યોજના પ્રમાણે યુનિવર્સિટીઓ અને કોલેજોના શિક્ષકોને પહેલા વર્ગના કેન્દ્રના સરકારી નોકરો નેટલે પગાર મળવો જોઈએ. માધ્યમિક શાળાઓના શિક્ષકોને રાજ્યોની વહીવટી સર્વિસના ધોરણે અને પ્રાથમિક શાળાઓના શિક્ષકોને ત્રીજા વર્ગના સરકારી નોકરો (કારકુનો વગેરે) નેટલે પગાર મળવો જોઈએ. આમ કરવા જતાં સરકારને દર વર્ષે રૂ. ૩૦ કરોડનો વધુ ખર્ચ આવે એમ છે. પ્રાથમિક શાળાઓના હેડ માર્ટરોને જોહામાં જોહો રૂ. ૨૦૦નો પગાર આપવાની પધ્ધતિ હિમાયત કરી છે, જેથી શક્તિશાળી યુવાનોને શિક્ષણના ક્ષેત્રમાં આકર્ષી શકાય. પગારનાં આ ધોરણોને તાત્કાલિક અમલ થઈ શકે તેમ ન હોવાથી, શ્રી કપીરે તાત્કાલિક પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શિક્ષકોના પગારમાં રૂ. ૨૦નો વધારો કરી આપવાની સૂચના કરી છે. આથી સરકારને રૂ. ૧૩૫ કરોડનો વધુ ખર્ચ આવશે.

* * *

ભારત સરકારે અનાજની આંતર-રાજ્ય હેરફેર પરના અંકુશો ઉઠાવી લીધા પછી સૌરાષ્ટ્રના અબરોમાં છુટ થી અને મોટા ભથ્થાઓમાં અનાજ આવી રહ્યું છે. તેને પરિણામે અનાજના ભાવો પણ સારા પ્રમાણમાં ઉતરવા લાગ્યા છે. અત્યારે સુધીમાં અનાજના ભાવમાં ૨૫થી ૩૦ ટકાનો ઘટાડો થયો છે અને ડીસેમ્બર મહિના સુધી તેજનું જે વલણ પ્રવર્તતું હતું તે દુર થઈ ગયું છે. પરદેશી ઘઉંના ભાવમાં સરકારે કંઈક ઘટાડાની પણ અસર થઈ છે. ચાણુ પાકના ઘઉંના ભાવ રૂ. ૧૧થી ઘટીને રૂ. ૭ થી ૮ થઈ ગયા છે. ચણાના ભાવમાં ૨૦ ટકા ઘટાડો થયો છે. બાજરીની તંગી દુર થઈ છે. રાજસ્થાન ખાતે રૂ. ૮૫ ના ભાવે લગભગ પંદર હજાર ચણુ બાજરી સૌરાષ્ટ્રમાં આવી ગઈ છે. અત્યારે બાજરીનો ભાવ રૂ. ૬૫ થી રૂ. ૭૫ જેવો છે.

વડોદરા અને ભરૂચ જિલ્લાના તમામ રાજ્યદારી પક્ષોના આગેવાનોની એક સભા ભરૂચ ખાતે મળી હતી. તેમણે નર્મદા નદી પર ગોરા આડખંધ બાંધવાની યોજના તાત્કાલિક દાય ધરવાની કેન્દ્ર સરકારને વિનવતી કરી હતી અને આ સંબંધમાં કેન્દ્ર સરકારને સમજાવવા માટે એક પ્રતિનિધિમંડળ મોકલવાનો નિર્ણય કર્યો હતો. ગોરા આડખંધ યોજના એ રૂ. ૬૦ કરોડના ખર્ચવાળી નર્મદા ખીણ યોજનાનો નહેરો અંગેનો મુખ્ય ભાગ છે. આ આડખંધની યોજના પાછળ રૂ. ૨૨ કરોડનો ખર્ચ થાય એમ છે. રાજ્ય પીપળાથી ચૌદેક માઇલ દુર એક કુંગરાળ ખીણમાં એક બંધ બાંધવાની આ યોજના છે. તેને પરિણામે આશરે વીસ લાખ એકર જમીનને નિરંતર પાણી મળી શકે એમ છે. સમગ્ર નર્મદા ખીણ યોજનાથી નેટલી જમીન નહેરોના પાણી હેઠળ આવી શકે એમ છે, તેના અર્ધો વિસ્તાર માત્ર આ એક યોજનાથી નહેરો દ્વારા પાણી મેળવી શકે એમ છે.

આ નેતાઓએ સરકારને એવી ખાતરી આપી હતી કે આ યોજનાથી જેને લાભ થનાર છે એ ભરૂચ, વડોદરા અને ખેડા જિલ્લાના લોકો તે એમ આ યોજનાના અમલ માટે નાણાકીય મદદ તેમજ શ્રમરૂપે સહાય કરવાને સમજાવી શકશે. એટલે આ યોજનાનો મોટા ભાગનો ખર્ચ સરકારને હાલમાં જોગવવો નહીં પડે. આ યોજનામાં સરકારને સહાય કરવા માટે માર્ગી ચોંધી કાઢવા માટે પ્રત્યેક ગ્રામમાં એકએક સમિતિ નીમવાની પણ સભાએ વ્યવસ્થા કરી હતી.

* * *

મુંબઈ રાજ્યના ગ્રામ વિસ્તારોને સોંધી અને ઝડપી ઠાકતરી સહાય કરવાને મુંબઈ સરકારે એક યોજના ઘડી કાઢી છે. આ યોજના પ્રમાણે રાજ્યના દરેક જિલ્લામાં પ્રાથમિક સારવારની પેટીઓ, દવાઓ અને સામાન્ય ઓળંગેલાં રાખશે. આના તથિયિ રાહત કેન્દ્રો ગ્રામ પંચાયતો અને સામાજિક કાર્યકરો દ્વારા ચલાવવામાં આવશે. ખર્ચના ૨૫ ટકા ગામડાં જોગવશે અને બાકીનો ૭૫ ટકા ખર્ચ સરકાર અને જિલ્લા મોકલ મોડો જોગવશે. આ યોજના મુજબ દવા મેળવવા માટેની શી માત્ર બે પૈસાજ રાખવામાં આવશે.

* * *

ભારત સરકારે કચ્છ રાજ્યનું નાણુ ખાતું હવે કચ્છના કમીશનરના પ્રજાકીય સલાહકાર શ્રી જમીનતરામ વૈદને સોંપ્યું છે. કચ્છના કમીશનરને મદદ કરવા અને પ્રજાકીય પ્રતિનિધિઓ સાથે મેળવવા ભારત સરકારે બે પ્રજાકીય સલાહકારોની નિમણૂક કરી હતી. કચ્છમાં ધીમે ધીમે બધા ખાતા પ્રજાકીય પ્રતિનિધિઓને સોંપવાની સરકારની

નીતિ છે. આ નીતિ અનુસાર અત્યાર સુધીમાં પોલીસ ખાતું અને નોકરી એને લગતા ખાતા સીધાપના તમામ ખાતાઓ પ્રજાકીય સલાહકારોને સોંપાઈ ગયા છે.

* * *

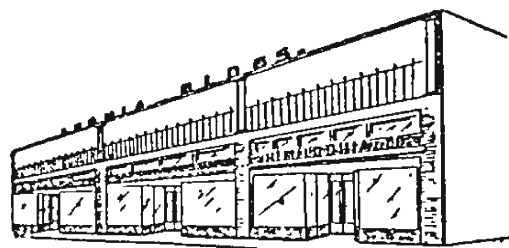
વડોદરા સુધરાઈ માટેની ચુંટણીમાં યશ ગર્ભ. સુધરાઈની ૪૫ બેઠામાંથી ૨૬ બેઠા કોંગ્રેસે કબ્જે કરી છે.

બ્યારે સ્વતંત્ર ઉમેદવારોએ ૧૫ બેઠા મેળવી ગયા છે. આમ આવતા ત્રણ વર્ષ માટે ફરી વડોદરા સુધરાઈનું સુકાન કોંગ્રેસના હાથમાં આવ્યું છે. સુધરાઈના જુના પ્રમુખ ડો. વેણીલાલ મોદી ફરીને ચુંટાઈ આવ્યા છે. એટલે તેઓ ફરી સુધરાઈના પ્રમુખ તરીકે ચુંટાઈ એવો સંભવ છે.

K.M. Lodhia

& CO.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયકું કામ સંતોષ પામે એવી રીતે કરીએ છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીટી બકલ એરિંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઈફ એન્ડ કેનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના હંમેસા સત્તાવાર એજન્ટ છીએ

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રિકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝન ના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાનું સરકારે છીએ તેમજ અંગ્રેજી ઈમિગ્રેશન અંગેનું કોર્ટ પણ બંધનું કામકામ વિના વીલંબે ત્વરિત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000,000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance.

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.

Shuru Translator.

100 Sir Lowry Road, P.O. Box 4624. CAPETOWN Phone 32390

આચાર્ય વિનોબાજી સાથે એક અમેરીકનને વાર્તાલાપ

(ગાંધીના આગલા અંકથી ચાલુ)

૩

ત્રીજો વાર્તાલાપ

ધર્મશર વિષે વધુ

પાંચમા સવાલના અનુસંધાનમાં : ધર્મશરનો આપનો અર્થ હું સમજું છું અને તેની ઉડી કદર કરું છું. પણ મારે માટે એ વર્તમાનકાળમાં રહે છે. આ સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ વિષે તથા મરણોત્તર સ્થિતિ વિષે કૃપા કરીને આપના વિચારો મને જણાવશો?

જવાબ : બાઇબલમાંની તેમ જ હિંદુ ધર્મની સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ વિષેની સઘળી વાતો પુરાણકથાઓ છે. એ બલાબોળા લોકો તથા બાળકોને સૃષ્ટિની ઉત્પત્તિ સમજાવવાને માટે છે.

હે. એ. : તે પછી જે ખોટું છે તે બાળકોને પણ કહેવું એ અનર્થ કરી નથી?

જવાબ : પણ એ તો સમજીતી આપવાનો કેવળ એક પ્રયાસ છે. 'હ દિવસ ધર્મશરે પરિશ્રમ કર્યો અને સાતમે દિવસે તેણે આરામ લીધો'— એ સૂચવે છે કે સાતમે દિવસે ચીતનને માટે થોડો સમય આપણે અલગ રાખવો જોઈએ.

હે. એ. : પણ એમાં રહેલો દોષ આપ નથી જોતા? એ વસ્તુએ વ્યક્તિગત ધર્મશરની છાપ પેદા કરી છે. જેણે આપણને બનાવ્યા તથા જેનાથી આપણે ડરવું જોઈએ એ ધર્મશર કંઈક ચિત્રવિચિત્ર વસ્તુ છે.

જવાબ : કોઈએ પણ ધર્મશરનો ડર રાખવો જોઈએ નહીં. પછી તે વ્યક્તિગત અથવા મૂર્ત દોષ કે અમૂર્ત દોષ; તત્ત્વરૂપ દોષ કે સઘન દોષ. સાચું પુષ્ટતા ધર્મશર શું છે એ વિષે આપણે સમજાવ કર્યું જ જાણતા નથી. પરંતુ આપણે તેના અંશરૂપ છીએ અને ધર્મશર સર્વશક્તિમાન છે.

તમે મરણોત્તર સ્થિતિ વિષે પૂછો છો. તમારા આગળના એક સવાલમાં તમે કહ્યું છે કે, મરણોત્તર સ્થિતિ પ્રશ્નાર્થ જ રહેવાની : અને તે પ્રશ્નાર્થ રૂપ રહેવી જ જોઈએ.

ગૈરાનિહાએ પુરવાર કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે કે, પૃથ્વી બે હજાર કરોડ વરસ કે કંઈક એટલા સમય પુર્વે ઉદ્ભવી હતી. અને સગભમ એટલા જ સમય બાદ તેનો નાશ થશે. તમારે અને મારે માટે એ પુરવું છે, ખરું કે નહીં? એ ખરું પણ હોય. અને ખોટું પણ હોય. આ કુનિયા રસાતળ જાય તો એથી આપણે માટે કશો ફેર પડવાનો નથી, કેમ કે, જે તમને કહ્યું છે તેમ આપણે કંઈક ખીજ જ વસ્તુના અંશ છીએ.

ચતુર્થો કાંતણુ

સવાલ : ૧. બધાએ જ વણાટકામ કરવું જોઈએ એમ આપ કહ્યું છે. અથવા આપના અનુયાયીઓના પાલન મારેનો જ એ સિદ્ધાંત છે?

જવાબ : તમે ધણું કરીને કાંતવું અને વણવું એ બે વચ્ચે ગોઠાવો કરો. એ દરેક જાતીએ જોઈએ. હા, દરેક જણે કાંતવું જોઈએ એવી અમારી ઇચ્છા છે.

હે. એ. : દરેકે પોતપોતાની શક્તિ અનુસાર ન કરવું જોઈએ? એક બીજા કરતાં સુધારીકામ વધારે સારી રીતે કરી શકતો હોય અને એ બીજાને પહેલા કરતાં કાંતી વધારે સાફ શકતો

હોય તો એક કુનિયાર બનાવતા રહેવું અને બીજાને કાંતવા કરવું જોઈએ એમ નહીં?

જવાબ : જે બધા જ કરે એવી એક વસ્તુ હોય તો સાફ. સૌની વચ્ચે એ કડીરૂપ બની રહે છે. કાંતણુ ઉપયોગી છે. દરેક જણ દરેકજ માત્ર પંદર જ મિનિટ કાંતે તો એનાથી સૌને ફાયદો થાય છે અને સાથે સાથે તે ઉપયોગી પણ છે.

નાણું

સવાલ : ૭ આપના નાણા વિષે ના નવા લક્ષ્ય વિષે. દોષ અણુકમાઇ આવકમાં રહેલો છે, કમાયેલી આવકમાં નહીં અને તેથી એનો તોડ પડેલો લાવવો ન જોઈએ?

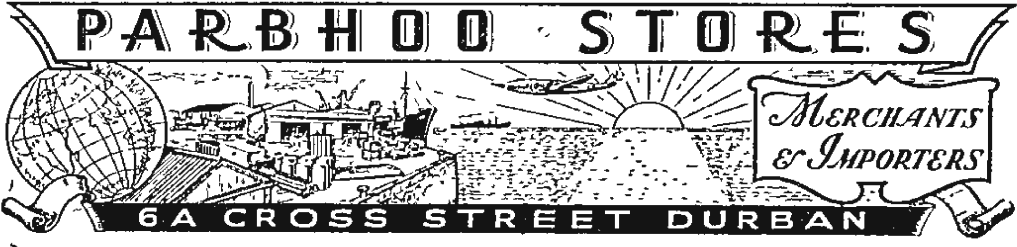
જવાબ : હા, તમારી વાત બરાબર છે. પણ અમે તે પુદ્ નાણાંનો જ છેડ ઉઠાડી દેવા માગીએ છીએ. દરેકને દિવસ પુરતી જરૂરની બધી વસ્તુઓ મળી રહેવી જોઈએ: ખોરાક, કપડાં વગેરે.

હે. એ. : પણ એથી યુવનજી નથી પેદા થતી કે? ધારો કે કોઈને પોતાના દોકરાને ઇંગ્લેન્ડ મોકલવા માટે નાણાં જોઈએ તો તેનું શું?

જવાબ : તમે કેવળ એ શબ્દસઃ માની લો તો જ યુવનજી પેદા થાય. એમ ન કરવું જોઈએ. એ તો એક સિદ્ધાંત છે. અને એથી અમારા આમવાસીઓને તેમની આજની સ્થિતિમાં લાભ જ થશે. અને અમારો સવાલ એ જ છે. એક માણસ અનાજ પેદા કરે બીજાને તેલ અને ત્રીજાને વળી બીજા કાંઈ વસ્તુ અને પછી તેમણે આપણમાં વસ્તુવિનિમય કરી લેવો જોઈએ.

હે. એ. : પણ કેટલા અનાજ બરાબર કેટલું તેલ થાય એનો નિર્ણય કરનાર કોઈક ન હોવું જોઈએ? નહીં તો કુચ્ચા માણસો ફાવી જશે.

જવાબ : પરંતુ અર્થબંધન, જીવન તથા બાવના એવી દોષ કે કુચ્ચાઈથી તેને કશો ફાયદો ન થાય તો પછી એ કુચ્ચા માણસ અદક્ષ થઈ જશે.

ફોન : ૬૩૦૦૪

ચિંતા? શાન્તી—રસોડાની?!

કન્દ્રીમાં વસતા ભાઈઓ,

તમારા રસોડાની ચિંતા નિશ્ચિંતપણે હમારા ઉપર છોડી દો. હમારા ઉપર ઓરડર મોકલવાથી નીચે સુજબની હમારી સર્વિસનો લાભ અવશ્ય મેળવી શકશો :

- (૧) સ્વચ્છ અને આત્રીલયો માલ મળશે
- (૨) કિંદ્રાપત લાવ ચાર્જ કર ૧માં આવશે
- (૩) માલ, ઓર્ડર કરતાંની સાથે, વિઘ્ન-ઝડપે મળશે.

જાહેરાતનો ભરોસો

હમારી જાહેરાતની આત્રી કરવી હોય તો ફક્ત એકજ દ્રાયલ ઓરડર આપનો વિશ્વાસ સંપાદન કરવાને ફળીભુત થશે—હમારી, ફ્રી-એક્ષ-ચાર્જ, પ્રાઇસ લીસ્ટ માટે ઉપરોક્ત શિરનામે લખો.

ગાંધીવડું, કઠોળ, કરીયાણું, ઘર-ગથ્યુ દવાઓ, પુળ-હવનની સમાગ્રી તથા લગ્ન અંગેની જરૂરીયાતો

વિશેષતા :—કન્દ્રીના ઓર્ડર ઉપર "કાળજીમરી દેખરેખ" એ હમારી વિશેષતા છે.

શ્રી. રાજેન્દ્રબાલુની જીવન કથામાંને

અદ્ભૂત પ્રસંગ

મોકલનાર : શ્રી. રમણલાલ ત્રિવેદી (સોલ્ડસપરી)

[હીં પ્રભસત્તાકના પ્રથમ પ્રમુખ શ્રી. રાજેન્દ્રબાલુએ પોતાની જીવનકથા લખી છે જેમાં નીચે જણાવેલો બનાવ એમણે સ્વદરેતે આલેખ્યો છે. તે જેમનો તેમ અહીં આપીએ છીએ.]

ખાદીનું કામ કરનારાઓમાં શ્રી. બબ્બનસીંહ કરીને એક યુવક હતા. સારન જિલ્લાના ગોપાલગંજ પરગણાના ડેવવલીયા ગામના તેઓ રહીશ હતા. તે બહુ બાવનાશાળી હતા. તેઓ યુવત્યાર કામની પરિક્ષા માટે તખ્તવારી કરી રહ્યા હતા. પશુ દેશનું આવાહન સાંભળીને પરિક્ષાનો વિચાર જતો કરી તેઓ ખાદીના કામ માં લાગી ગયા હતા. ધરના તંત્રર ન હતા. તેમની આવાક ધણી ઓછી હતી. પોતાને ખરચે એમણે ખાદી અને રેડીયાનો પ્રચાર આરંભ્યો. પોતાની જમીન તથા ધરેણું પશુ એમણે વેચી નાંખ્યાં. એટલું કંઈ પછી એમણે ખાદી બોડને પોતાની રિયતી જણાવી. એ બોડ તરફથી એમને મદદ આપવાનું નક્કી થયું. એટલા માં તેઓમાંદા પડ્યા. એમનામાં ચિત્ત-ભમનાં ચિન્હ દેખાવા લાગ્યાં. તેઓ વારેવારે કહેતા કે મને સાપ કરડવાનો છે. આખો વખત રેડીયાના અને ખાદીના ગીત ગાયા કરતા. ફટલીક વાર ગુસ્સે પશુ થતા. એટલે લોકોએ એમને એક ધરમાં પુરી રાખ્યા. એક દિવસ રાત્રે તેઓ બૂસાબૂમ કરીને કહેવા લાગ્યા કે, સર્પ આવી પહોંચ્યો છે અને હું એની સાથે લડી રહ્યો છું. ચર્યાતમાં લોકોએ એને ગાંડપણનો બકવાદ માન્યો. પશુ જ્યારે લોકોએ જાણેને જોયું તો ખરેખર એક ધઉવણી ઝેરી સાપને એમના હાથમાં ગ્રાહી રાખેલો દીઠો. એ સાપ એમને ધણી જગ્યાએ કરડ્યો હતો. એમણે સાપને મારી નાંખ્યો, પશુ તેઓ પોતે એના ઝેરને હાથે થોડી વાર પછી મરી ગયા.

શ્રી. બબ્બનસીંહની ઓએ એમની માંછીના પહેલા દિવસથી અન્ન લેવા નું ઠોડી દીધું હતું. જ્યારે ચોવીસમે દિવસે તેઓ ગુજરી ગયા, ત્યારે તેણે નાહીધાઈને સતી થવાની ઇચ્છા જાહેર કરી. લોકોએ તેને સતી ન થવા દીધી. બબ્બનસીંહના શબને અગ્ની સંસ્કાર કરવા લાઇ ગયા. તેમની પત્નિએ પાછળ જવા બહુ પ્રયત્ન કર્યો પશુ લોકોએ તેને જ્યારજ્યારથી ધર માં પુરી દીધી. એ વખતે એ ચાંત ધઇ મઇ. ત્યારથી એ યુવ યાઈને પોતાના ધરના એક પ્રુખ અંધારા પ્રુણમાં રહેવા લાગી. એ પ્રુણમાં થોડુંક રૂ અને ખાદી રાખેલાં હતાં.

ત્રણ ચાર દિવસ પછી એક રાત્રે તે પોતાના ઝોરડામાં સુવા મઇ. બબ્બન સીંહના બે બાઇઓ બહારના ઝોરડા માં સુતા હતા. ઠોળને કરી વહેમ પડ્યો ન હતો. સવારે એ ન ઉઠી ત્યારે લોકોને વહેમ ગયો. લોકોએ ઝોરડામાં જઈને જોયું તો જણાયું કે રામસૂરત (એ બાઇનું નામ) એક હાથ માં ગીતા લઇને તથા બીજા હાથને ટેકા ધરને બેઠી છે. હાથ અડાડીને શરીર તપાસતાં જણાયું કે પગના અંગુઠાથી માંડીને છાતી સુધીનું શરીર બળીને બરમ યાઈ મચેલું અને બાકીનો ભાગ જેમનો તેમ છે. વાંસા ઉપર લટકતા લાંબા વાળ થોડા બળા ગયા હતા. પશુ આંખોની પાંપણ ઉપર બળવાનું કંઈ નિશાન ન હતું. એના શરીર પાસે બંને બાજુએ ત્રણચાર કુટના અંતરે ખાદી અને રૂ જેમનાં તેમ પડ્યાં હતાં! ધરમાં બાળવાનાં થોડાંક લાકડાં પડ્યાં હતાં તે અદ્રશ્ય થયાં હતાં, પશુ તે એનાં શરીરને બાળીને રાખ કરી ચકવાને પુરતાં નહોતાં. એ રીતે એ દેવીએ પોતાના સતીત્વનો પરચો આપીને દેહ છોડ્યો. આ બનાવની ખબર મળતાં હું ત્યાં ગયો. ત્યાંના લોકોએ જે કંઈ વાતો જણાવી તે મેં છાપામાં આપી. બનાવ વિચિત્ર હતો. એમાં કાંઈક ચમત્કાર પશુ જરૂર હતો. ધણી માણસો એ સ્થાનનાં દર્શન કરવા આગ્યા. મેં પોતે પશુ એના ધરવાળાઓને આજ્ઞાસન આપ્યું અને એ સાંધીનું સ્થાનક જોઈને ધન્ય થયો.

(‘મારી જીવનકથા’ રાજેન્દ્રપ્રસાદ)
(બીજા એક દાખલો તંત્રવિદ્યાના પ્રભાવ વિષે બહુજ જાણીતી વ્યક્તિએ)

ને હાથે નોંધાયેલો છે, જે નીચે પ્રમાણે છે.)

કદી ન મનાય એવી આ વાત છે. ગગનવિહારી મહેતા (અમેરીકા ખાતે હોંદના વર્તમાન એલચી) અને હું (ચંદ્રવદન છીમનલાલ મહેતા) બે દીવસ અને એક રાતની યુસાફરીમાં સાથે, એટલે વાર્તાવિહારનું પુણું જ શું?

ત્યારે ગગનભાઇ કલકત્તાની સીધિયા સ્ટીમ નેવીગેશન કંપનીમાં મેનેજર હતા. ટ્રેનમાં અમે બંગાળના બે મશહૂર પુન કેસોની વાતે ચડ્યા હતા. પછી તંત્રવિદ્યા વિષે ચર્ચા જમતાં એમણે આ પ્રમાણેનો કિસ્સો સંભળાવ્યો.

‘ચંદ્રવદન! અમારી ઓરીસમાં એક ક્લાક હતો. એણે ચોરી કરી. અમે એને પકડાવી કેસ કર્યો. એણે આતી કેસ એચી લેવા વિનંતી કરી. પશુ તેમ યઇ થકે એમ નહોતું. યાપ તો સંકટ માં આલું.

‘કેસ ચાલ્યો, એણે તાંત્રિકની મદદ લીધી અને ક્રિયા શરૂ કરી. કેસ તદન ચોખ્ખો ને પૂરી સાબિતી, છતાં યુકાદો એની તરફેણમાં આગ્યો અને એ છુટી ગયો!

‘હું હતાશ યઇ ધેર આગ્યો, ત્યાં જન્મો ફેન આગ્યો કે મને મળી જશો. હું મળ્યો. એણે યુકાદા માટે ફિલગીરી જાહેર કરી અને ઉમેણું કે યુકાદો લખતી વખતે અચાનક જ મને કાંઈ યઇ આગ્યું. અને આણું લખાઇ મઝું! હજી હું એનું કારણ સમજી ચકતો નથી. હું જન્મનેટ પાણું ખેચી ફેરવી નાંખું તો ઠિક ન લાગે. પશુ તે ઉપરાંત તમે કહેો તે કરવા હું તખ્તવાર છું. પશુ એનો કશોજ અર્થ નહોતો. છતાં એણે એની થયેલી બૂલ કથુલ કરતો પત્ર લખી મને અંજત રીતે રાખી યુકવા અને જરૂર પડ્યે ઉપયોગ માટે આપ્યો.’

આ વાત મેં બહુ ટુંકમાં લખી છે. મૂળ વાત એટલી કે ચોક્કસ કેસ છતાં યુકાદો લખો! એમ તો કંઈક ઉધા યુકાદા આવે છે, પશુ આમાં તો તરત જન્મની ક્રાંતિનું દુર થયું, અને એનો પશ્ચાતાપ. અમે બંને ચર્ચા કરી ને પશુ કશા નિર્ણય પર તો ન આગ્યા. પશુ તંત્રવિદ્યા જેવું કંઈક અર્થે એટલું તો માનતા થયા.

તંત્રવિદ્યા જેવું કંઈક છે એમ તો હું પશુ માનું છું. એને મેલી વિદ્યા, કાળા વિદ્યા કે બ્લેક મેજીક કહેો. જે કહેવું હોય તે કહેો. પશુ કંઈક છે એ ચોક્કસ.

(‘કુમાર’ ફેલુઆરી ૧૯૫૩ ‘બાંધ મહરિયા’માંથી).

—ટાંસવાલ ઇન્ડિઅન ડેવેલપમેન્ટ પ્રમુખ શ્રી નાનાભાઇ સીતા ભાઇના જ્યેષ્ઠ પુત્ર શ્રી. રામલાલનાં લગ્ન જોહાનીસ બર્મના જાણીતા વતની શ્રી. જસમત ભાઇ નાનાભાઇની સુપુત્રી કુમારી શાંતી બેન સાથે રવીવાર ફેલુઆરી તા. ૧૪મીના જોહાનીસબર્મના ગાંધી હોલ માં થયાં હતાં. લગ્ન વિધિ બાદ નવ યુગલને આશિર્વાદ આપનારાં બાપણે થયાં હતાં.

જોઇએ છે
શિક્ષક અગર શિક્ષિકા
અમારે ગુજરાતી શિક્ષણ આપી શકે તેવા એક સંસ્કારી શિક્ષક અગર શિક્ષિકા ની જરૂર છે.
ઉમેદવારે નીચે મુજબનાં શિરનામે તા. ૩૧ ૫-૫૪ સુધીમાં અરજી કરવી અને નીચે પ્રમાણે વીગત જણાવવી:
૧ અભ્યાસ ક્યાં સુધીનો છે.
૨ શિક્ષક અગર શિક્ષિકા તરીકેનો અનુભવ.
૩ મર.
૪ જોઈતો માસિક પગાર.
રહેવાની સગવડ સ્કુલ તરફથી પુરી પાડવામાં આવશે.
રોક ટરી,
ધી એલેક્સટાઇન ગુજરાતી સ્કુલ,
૧૨ બેચર્સ સ્ટ્રીટ, એલેક્સટાઇન (કેપ).

એ અઠવાડીક પંચાંગ							
વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૪ માર્ચ	હીંદુ ૨૦૧૦ કામણ	ચુલસમાન ૧૩૭૩ -૨૦૧૦	પારસી ૧૩૨૩ ચહેરેવર માહા	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મિક તહેવારો-ઉત્સવો
શુક્ર	૧૨	સુદ ૮	૬	૧૨	૫-૫૪	૬-૧૮	
શનિ	૧૩	" ૯	૭	૧૩	૫-૫૫	૬-૧૭	
રવી	૧૪	" ૧૦	૮	૧૪	૫-૫૫	૬-૧૬	
સોમ	૧૫	" ૧૧	૯	૧૫	૫-૫૬	૬-૧૫	
મંગળ	૧૬	" ૧૨	૧૦	૧૬	૫-૫૬	૬-૧૪	
બુધ	૧૭	" ૧૩	૧૧	૧૭	૫-૫૭	૬-૧૨	
શુક્ર	૧૮	" ૧૪	૧૨	૧૮	૫-૫૭	૬-૧૧	
શનિ	૧૯	" ૧૫	૧૩	૧૯	૫-૫૮	૬-૧૦	
રવી	૨૦	વદ ૧	૧૪	૨૦	૫-૫૯	૬-૦૯	
સોમ	૨૧	" ૨	૧૫	૨૧	૫-૫૯	૬-૦૮	
મંગળ	૨૨	" ૩	૧૬	૨૨	૬-૦૦	૬-૦૭	
બુધ	૨૩	" ૪	૧૭	૨૩	૬-૦૦	૬-૦૬	
શુક્ર	૨૪	" ૫	૧૮	૨૪	૬-૦૧	૬-૦૫	
શુક્ર	૨૫	" ૬	૧૯	૨૫	૬-૦૨	૬-૦૪	હુતાશની

Phone 22905 Tel. ADD. : "GANDABHAI"

**The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.
G. C. Kapitan & Son**

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their cheques with their orders.

Write For Price List.

સ્વાદિષ્ટ મીઠાઈનું જાણીતું મથક

પહારમામના ગ્રાહકોએ ઓરડર સાથે ચેક મોકલવા મહેરબાની કરી પ્રાર્થના લીધે મંગાવો

**154 GREY STREET,
DURBAN.**

PHONE 33-2651

MASTER BROS.
(PTY) LTD.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમિટેડ
હોલરોલ મરચન્ટ્સ એન્ડ ટાપરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ

રેસપી તેમજ મુતશાઈ માપડ, તુલન રગ્સ. પ્લાન્ડેટ્સ—પ્રિથી જાખોશી મારે
નવ નવનો માલ. તેમજ કેપીટીન ન્યોરનેટ સાડીઓ
વીએર માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા મલામજુ છે.
33 વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનનીસબર્ગ.
ફોન : 33-2651

ધીરુભાઈ પી. નાયક

મુસાફરી. ધીમાના અને જનરલ એજન્ટ

ઈન્ડિસ્તાન અમર ડુબીયાના ગોર્ડ પછુ ભાગની હવાઈ ટ્રિવિયર્સ અમર નખીન
માગે મુસાફરી કરવા થરે વિદા અમારી મારફતે જુડીંગ કરો.

ઈન્ડોગો, આમ, ચોરી, કુલ્લડ, અહરમાલ, પ્યેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અર્થે
ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસમલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લેમિવરન્સ
સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી
ખાલતોમાં ફર્ક પછુ ફી લીધા વિના અર્થે મફત સલાહ આપીએ છીએ.
નેશનલ ટ્યુરિયમલ ટાઈફ એસોસીએશન એન્ડ ઓરફ્ટ લીવા, ચોઈશાવા
ઈનરચુરન્સ કંપની લીમિટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29a Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

ધી ન્યુ હિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ ભાણુભાઈ ઠાકીયારવાળા.

ફ્રેશ ભતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ધીની તેમજ મોલા મેવા,
મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારું વખણાએણું સુરતી જુજુ સેવ, મમરા, માંડીઆ, ભજાઆ,
પાતરા વિગેરે ફરશોજ તાલ બનાવીએ છીએ.

પાર્ટ વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ડુક
વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.
THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street,
JOHANNESBURG.

તાજુ ઉમદા ફ્રુટ

કરબનનું આફુ ૧/૬ રતલ; મોટી કલીનું લસણુ ૧/૬ રતલ; ગોળ ખાસ
કોટ ૧૦/૬ ડગન; લાંબી અને રકવેર ખાસકોટો ૧૬/૦ ડગન; કપુરી તથા
સેવલી પાન થી. ૫ રતલ; પોસ્ટેજ અંકમ.....બનાના, કોચા બનાના,
પોપો, પાઈનાપલ, નાખીસ અને મેન્ડરીન રોબના બબર ભાવથી મળશે
દેથી સાકમાજીમાં સુરતી. સફેદ પાપડી, કાળી પાપડી, તુવેર સોંગ, વેનજુ,
ચોકટાની શીંગ, કુધી અને લીલાં મરચાં મળશે. થી. ૭-૬ થી થી. ૧૦ નું
પારસલ બનાવી પોસ્ટથી મોકલીએ છીએ. સુરજુ, આંખા હળક તથા
લીલી હળકની મોસમ આજુ થઈ છે. કાળી ઠોરી પછુ હવે મળી શકશે.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
P. O. Box 251. DURBAN.

NATHOO TABHA
TIMBER & HARDWARE MERCHANT
& DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement,
Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant
brands paint or any other building material
at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," DURBAN.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

વેડરૂમ સુદ, ડાઈર્નીશરૂમ સુદ, વોઈશોપ, હરેસીલ એસ્ટ,
સાઈકલ ઓર્ડર ઓફીસ ડેસ્ટ, જુક કેસ, ટેબલ, તાલ કોફાચલ
ભાવે ખરીદી શકશે. જાતે પધારી લાભ લેવા જુકશે. નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

જે હમારી કેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈ-
યાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવેના પ્રાર્થસ લીરેટ મંગાવો અને વેપાર
આનંદ વધારો.

L. MISTRY
51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.